

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв**

Кафедра культурології

**АМЕРИКАНСЬКА КІНОАКАДЕМІЯ, ПРЕМІЯ «ОСКАР»:
ВНЕСОК У ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК
СВІТОВОЇ МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ**

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти “магістр”

Виконав: студентка

Спеціальності 034 Культурологія

Освітньо-професійної (наукової)

програми Культурологія

Буслер-Полозова Софія Андріївна

Керівник к. філол. н., доцент _____

Кузнецов С.В.

Рецензент доцент Самарін А.М.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. Соціокультурна парадигма премії Американської академії кінематографічних наук і мистецтв.....	7
1.1. Історія створення та розвитку кінематографічного мистецтва.....	7
1.2. Феномен ціннісно-орієнтовного впливу кіномистецтва на розвиток масової культури.....	19
1.3. Історія створення Американської академії кінематографічних наук.....	26
1.4. Історично-культурна характеристика основних номінацій Американської академії кінематографічних наук	31
РОЗДІЛ 2. Місце та роль американської кінематографії у масовій культурі світу.....	44
2.1. Оскароносні стрічки «великої п'ятірки» та їх вплив на світове кіномистецтво.....	44
2.2. Мотиваційна роль оскарівських номінацій.....	46
2.3. Діяльність оскарівського комітету в Україні.....	53
ВИСНОВКИ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61
ДОДАТКИ	
Додаток А постери до фільмів «Ван Гог. З любов'ю Вінсент», «Мільйонер з нетрів», «Приховані фігури», «Бердмен».....	66
Додаток Б фотопортрет засновника кіно-премії «Оскар» Луїса Майєра та статуетка «Оскар».....	67
Додаток В головний приз та фото відкриття Берлінського кінофестивалю.....	68
Додаток Г головний приз та фото відкриття Венеціанського кінофестивалю	69

Додаток Г головний приз та фото відкриття Канського кінофестивалю.....	70
Додаток Д постери до фільмів «Це трапилось одного разу вночі», «Пролітаючи над гніздом зозулі», «Мовчання ягнят».....	71
Додаток Е фотопортрет Френсіса Форда Копполи та кадри з його фільму «Хрещений батько».....	72
Додаток Є фотопортрет Мілоша Формана та кадри з його фільму «Пролітаючи над гніздом зозулі».....	73
Додаток Ж фотопортрет Бернардо Бертолуччі та кадри з його фільму «Останній імператор».....	74
Додаток З фото лауреата «Оскару» Тома Хенкса та кадри з його кіноробіт.....	75
Додаток И фото лауреата «Оскару» Робіна Вільямса та кадри з його кіноробіт.....	76

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасний етап соціокультурного розвитку, зокрема у жанрі кінематографу, передбачає перехід поняття «елітарного мистецтва» в поняття «масове користування». Популярна культура стає все більш доступною і низькоякісною, на відміну від класичних зразків мистецтва, які, не дивлячись на плин часу, залишаються еталонами. І прагнення людини до якісного «товару» стає зрозумілим.

Кінематограф, як найпотужніший вид мистецтва ХХ століття, все більше стає масовим і зрозумілим, проте не втрачає своєї самобутності.

Людина завжди тяжіє до прекрасного. В той же час прекрасне без відсіювання неякісного, низькопробного, нецікавого швидко перетворюється на погане. Такий відбір здійснюється як на професійному рівні – митці (режисери, актори, оператори, сценаристи тощо), мистецтвознавці, психологи, кінокритики, так і на рівні звичайного глядача. Прикладом поєднання професійного та аматорського відбору є започаткування кінофестивалів та кінопремій за різними номінаціями галузі.

Американська академія кінематографічних наук та мистецтв є засновником однієї з найпрестижніших кінопремій. За час свого існування було створено велику кількість номінацій та категорій, за якими визначались та визначаються справжні майстри в царині мистецтва кіно. Номінація на «Оскар» з словникового терміну перетворилась на справжню ознаку професійної та творчої майстерності, наявність якої говорить про фаховість та неповторність таланту.

Вищезазначене зумовило вибір теми дипломної роботи: **«Американська кіноакадемія, премія «Оскар»: внесок у формування та розвиток світової масової культури».**

Мета роботи полягає у дослідженні еволюції кінопремії Американської академії кінематографічних мистецтв і наук та її впливу на професійне визнання митців кіномистецтва.

Мета дипломної роботи передбачає постановку та вирішення таких **завдань**:

- дослідити історію виникнення кінематографу та його популяризації;
- прослідкувати сенсові перетворення поняття «номінація» на прикладі діяльності різноманітних кінопремій та кінофестивалів;
- дослідити історію формування та функціонування номінацій Американської академії кінематографічних мистецтв і наук;
- проаналізувати творчий шлях окремих митців – лауреатів і номінантів премії «Оскар»;
- охарактеризувати вплив премії Американської академії кінематографічних мистецтв і наук на творчий шлях і визнання митців у галузі кінематографії на світовому рівні.

Об'єктом дослідження кіномистецтво ХХ – початку ХХІ століття.

Предмет дослідження – діяльність Американської академії кінематографічних мистецтв і наук, вплив на розвиток сучасного кіно.

Структура дослідження. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Методи дослідження: аналіз та синтез історико-мистецтвознавчого матеріалу, порівняння та класифікація номінацій, вивчення критичного матеріалу щодо діяльності окремих номінантів.

Наукова новизна – вперше здійснено комплексний культурологічний аналіз паркової культури Японії, США та України; окреслено особливості розвитку скансенів у окремих культурних регіонах.

Апробація результатів. Окремі розділи випускної роботи обговорені на засіданні кафедри культурології Херсонського державного університету. Основні положення оприлюднені на ХІ Всеукраїнській (із

міжнародною участю) науково-практичній конференції «Актуальні проблеми мистецької освіти в системі вищої школи» (Херсон, ХДУ, 2020 рік).

Публікації. Окремі теоретичні положення і висновки наукового дослідження знайшли відображення у статті «Американська кіноакадемія, премія «Оскар»: внесок у формування та розвиток світової масової культури», яка надрукована в альманасі «Магістерські студії» (Херсон, 2020 рік).

Практичне значення дипломної роботи полягає у можливості використання отриманих даних під час викладацької діяльності, врахування вимог-критеріїв під час власної творчої діяльності в умовах аматорських творчих колективів.

РОЗДІЛ 1

СОЦІОКУЛЬТУРНА ПАРАДИГМА ПРЕМІЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ КІНЕМАТОГРАФІЧНИХ НАУК І МИСТЕЦТВ

1.1. Історія створення та розвитку кінематографічного мистецтва

Кінематограф – це наймолодший вид мистецтва, виникнення якого безпосередньо пов'язане з розвитком науково-технічного прогресу, передусім у галузі оптики, хімії і фотографії.

Механізми для виробництва штучно створених двомірних зображень у русі демонструвались ще у 1860 році. Це були такі прилади як зоотроп та праксіноскоп. Ці машини походили від простих оптичних приладів і могли показувати послідовність нерухомих картинок з достатньою швидкістю, щоб зображення на картинках здавались рухомими. [13] Зрозуміло, що зображення повинні були бути ретельно підібрані, аби досягти бажаного ефекту. Принципи цього стали основою для подальшого розвитку анімації.

З розвитком целулоїдної плівки для фотографій стало можливим захоплювати об'єкти у русі в реальному часі. Ранні версії технології вимагали від глядача дивитись у спеціальний прилад, щоб побачити картину. У 1880-роках розвиток кінокамер дав змогу захоплювати і зберігати окремі зображення на одній плівці у рулоні. Це призвело до швидкого розвитку кінопроектору, що освічував знятий і віддрукований фільм та переносив зображення на екран, створював кінопоказ для великої аудиторії. [13] Ці рулони стали називатись «рухомі зображення», звідки і походить англійське слово «movie». Ранні фільми були статичними планами, що показували подію без монтажу чи інших кінематографічних прийомів.

Водночас кінематограф жодною мірою не можна назвати «технічним» мистецтвом. Споконвічна потреба людини в образному осмисленні дійсності породила цей масовий вид мистецтва.

Кіно – синтетичне за своєю природою, воно поєднує елементи літератури, театру, живопису, музики, хореографії. Саме тому кінематограф оперує багатьма виражальними можливостями, запозиченими з інших видів мистецтва.

Кіно володіє власними специфічними засобами та прийомами, зокрема: ракурсом, зміною планів, монтажем, що об'єднує окремі кадри у логічній послідовності та дає змогу передати емоційне й психологічне напруження епізоду. [12]

На відміну від інших видів мистецтва, дату народження кінематографа можна назвати абсолютно точно – 28 грудня 1895 р. Саме в цей день у Парижі брати Луї та Огюст Люм'єр продемонстрували свою першу кіно програму, що містила коротенькі документальні замальовки: «Вихід робітників з фабрики», «Прибуття поїзда» та ін. Фільми братів Люм'єр започаткували тенденцію до створення документального кінематографа, адже у всіх їхніх картинах було зафіксовано певну миттєвість реальної дійсності.

Водночас з братами Люм'єр свої пошуки у кінематографі розпочав Жорж Мельєс, з іменем якого пов'язане виникнення феномена ігрового кіно «Червона шапочка», «Синя борода», «Подорож на Місяць» тощо. Саме у надрах ігрового кіно і почне складатися система жанрів, серед яких особливою популярністю користувалися мелодрама, комічна драма, авантюрний фільм. Вони існували на екрані і самостійно, і доповнювали один одного. [12]

Кінематограф – це великий винахід, який справив величезний вплив на формування світогляду людини ХХ століття.

Кіно – найбільш передовий вид мистецтва, де використовується багато наукових відкриттів. За широтою охоплення дійсності і глибиною

проникнення в неї, за силою впливу на глядача через зір і через слух воно перевершило інші мистецтва. Кіно залишає у підсвідомості глядача особливу інформацію, спираючись на яку, той поводить відповідно до свого улюбленого героя. Вплив кіномистецтва на людину дуже важко переоцінити. Фільм захоплює емоції людини, нав'язує їй уявлення, які за глибиною переживання можна зарахувати до власного досвіду. [12]

Кіно було винятково образотворчим тобто візуальним мистецтвом аж до кінця 1920-років, але прогресивні німі фільми посідали значне місце у тогочасній культурі. На початку 20-го століття у фільмах почала розроблятися оповідна структура. Окремі сцени почали об'єднуватися задля зв'язної розповіді. Сцени пізніше розбивались на різні кадри різних розмірів та точок зору. Інші прийоми наприклад, рух камери теж реалізувалися як ефективний спосіб розгортання сюжету. Щоб не тримати аудиторію в тиші, власники кінотеатрів наймали піаністів, орган чи цілий оркестр, щоб грати музику відповідно до настрою фільму у кожен конкретний момент. На початку 1920-років більшість фільмів виходили з вже підготовленим списком музичних композицій для цих цілей, або навіть з повним набором звукозаписів, що створювались для значних кіно продуктів.

Розвиток європейського кіно був перерваний початком Першої світової війни. У той час у США кіноіндустрія почала швидко розвиватись разом з появою Голівуду. Проте у 1920-роках європейські кіно митці, такі як Сергій Ейзенштейн та Фрідріх Вільгельм Мурнау продовжували свою справу. Нові технології дозволили кіно виробникам додавати до кожного фільму звукову доріжку з мовленням, музикою чи звуковими ефектами, що відповідали дії на екрані. [4]

Наступним важливим кроком у розвитку кіно було введення кольору. Додавання звуку швидко замінило німі фільми і музикантів у кінотеатрах, а от колір був прийнятий більш поступово. Публіка відносно байдуже ставилась до кольорових фільмів. Проте з розвитком

кольорових технологій вони стали такі ж доступні, як і чорно-білі, і після Другої світової війни дедалі більше фільмів знімались у кольорі. Цьому сприяла американська кіноіндустрія, що розглядала колір як необхідну складову для приваблення аудиторії у конкуренції з телебаченням, котре залишалось чорно-білим аж до середини 1960-х. Наприкінці 1960-років колір став нормою для всіх кіно виробників.

У 1950-х, 1960-х та 1970-х відбувались певні зміни у виробництві та стилі фільмів. Новий Голівуд, французька Нова хвиля, розвиток кіноsvіти та незалежних кіно виробників — все це найбільш сформувало кінопроцес другої половини 20-го століття. [4] У 1990-х роках почали впроваджуватись цифрові технології, і у 21-му столітті вони вже стали нормою.

Кіно існує більше століття, проте це не довго, якщо порівнювати з іншими видами мистецтва, такими як скульптура чи живопис. Більшість вірять, що кіно стане довготривалою формою мистецтва, оскільки кінокартини апелюють до різних людських почуттів.

За винятком соціальних норм і культурних відмінностей, все ще існує багато спільного між театральними п'єсами усіх часів і сьогоdnішніми фільмами. Мелодрама про дівчину, яка кохає хлопця, але не може бути з ним з якихось причин, бойовик про героя, що протистоїть сильнішим ворогам, комедії про щоденне життя тощо. Це сюжети з традиційною канвою, що існували у книгах, п'єсах та інших видах мистецтва.

Причина існування кіно полягає в тому, що люди досі прагнуть пригод, захоплення, гумору, ризику та емоційних змін. Цивілізація розвивається і змінюється, принаймні у поверхневих особливостях, і тому прагнення постійного оновлення художніх засобів відповідає цим бажанням. Кіно забезпечує їм доступний і потужний шлях. [4]

Виробництво і показ кінофільмів стали приносити прибуток майже відразу, як були винайдені. Брати Люм'єр бачили, яким успішним став

їхній винахід у Франції, тому стали подорожувати іншими країнами, показуючи фільми як для еліти, так і для мас. У кожній країні вони, як правило, додавали нові місцеві сцени до свого каталогу і дуже швидко знаходили місцевих антрепренерів у різних країнах Європи, що купували їхнє обладнання і фільми, займалися експортом та імпортом. «Пристрасть Обераммегро» (1898) був найпершим комерційним фільмом в історії. За ним вийшло багато інших картин, і кінофільми стали окремою індустрією, що охопила увесь світ. Театри та компанії формувались спеціально з метою виробляти і розповсюджувати фільми, поступово сформувався культ кіноакторів, що ставали знаменитостями, незалежними від компаній. Вже у 1917-му році Чарлі Чаплін уклав контракт, за яким його річний прибуток становив мільйон доларів. [21]

Нині переважна частина кіноіндустрії сформована навколо Голівуду у США. Інші регіональні центри існують у багатьох країнах світу, а індійська кіноіндустрія переважно сформована навколо «Болівуду» щороку виробляє найбільшу кількість фільмів у світі. Кошти, що вкладаються у виготовлення фільмів, змушують кіновиробництво зосереджуватись навколо кіностудій, проте процес розвитку кінообладнання робить його доступним і дозволяє розвиватись незалежним кіновиробникам. [21]

Комерційна вигода — ключова рушійна сила індустрії через коштовність кіновиробництва. Досі більшість кіно виробників намагаються створювати проекти, що зацікавлять якнайширшу аудиторію. Нагорода Американської кіноакадемії також відома як «Оскар», найзначніша кіно нагорода у США. Вона забезпечує визнання фільмам, начебто відповідно до їхньої художньої цінності. Також фільми почали використовуватись у освіті, замість лекцій та підручників

Як частина культури будь-якого суспільства, кіномистецтво спирається на соціокультурні процеси, перетворення, реагуючи на них, при цьому самим своїм існуванням провокує ці перетворення. Звичайно,

війни та революції трансформували кінематограф, але й кіно було причиною не однієї революції.

Феномен впливу кіномистецтва на свідомість можна розглядати на трьох рівнях: естетичному або культурному, соціальному та психологічному. [14] Це свого роду об'ємна модель кінематографа, яка поєднує в собі зовнішню форму, естетику фільму, його зміст та його сутність. Ці три елементи дають потужний поштовх культурним, соціальним та психологічним змінам у суспільстві.

Кіно є перш за все поєднанням літератури, живопису та театру. Це зображення та звук у рухомому просторі. Саме рух багато дослідників визначають як головну відмінність кінематографа. Але рухомі зображення були відомі людству задовго до появи кіно. Окрім запозичених з інших видів мистецтв художніх засобів, кінематограф володіє власними, специфічними тільки для нього, що й створюють особливий простір кінофільму. Це, перш за все, монтаж, зміна планів та зміна ракурсу. Умовно можна визначити, що всі ці засоби були відомі ще у літературі, але свого повного розкриття вони досягли вже у кінематографі. Саме завдяки цим художнім засобам, вміло поєднаним, створюється особливий простір кіномистецтва як паралельної реальності, яку ми проживаємо разом з усім людством. Точно передає сенс фраза Германа Варма, художника найвідомішого фільму цього напрямку «Кабінет доктора Калігарі»: «Фільм повинен стати малюнком, що ожив». До кінематографа починають долучатися відомі художники у пошуках нових мистецьких форм. Це Ман Рей, представник авангардної течії дадаїзму французькому кінематографі, Сальвадор Далі та німецький представник дадаїзму Ганс Ріхтер, який своїми абстрактним фільмами («ритмами») шукав кіно «чистих форм» або «абсолютний» кінематограф. Це хід розвитку естетики кінематографа у поєднанні з живописом на одному маленькому клаптику історії. [5]

Кінострічки, що поєднують у собі малюнок та рух можна знайти і сьогодні, наприклад «Ван Гог. З любов'ю, Вінсент». Цей фільм був номінований на «Оскар» у 2018 році, як кращий анімаційний повнометражний фільм. Це перший у світі фільм який повністю намальований масляними фарбами на дощечках. Він вдало поєднує у собі розповідь про відомого живописця Вінсента Ван Гога, та зображення життя у його власній художній манері. Цей фільм виступає як ствердження того, що минулі надбання не були марними, і не стали забутими. [36]

Отже, естетика кінематографа завжди розвивалася під впливом інших видів мистецтв, розширюючи як свої можливості, так і надихаючи образотворче мистецтво, літературу і театр на пошуки нових засобів виразності, розширення своїх кордонів. Цей взаємовплив можна назвати своєрідною глобалізацією у світі мистецтва, що допомагає глядачеві необхідними засобами виразності пережити особливий досвід, що лежить у сферах сюжетного змісту та сутності твору. [14]

Соціальний рівень починається зі змістовної наповненості фільму, відображення соціальної дійсності, ролей та моделей поведінки. Важливим є розгляд соціального та історичного контексту кінострічки. Про історичні події нічого не було сказано раніше, але, наприклад, авангардний кінематограф із самого початку свого існування виступав як форма протесту всепоглинаючої комерційної системи кіновиробництва. Тобто, в основі напрямку був саме соціальний протест.

На початку свого розвитку кінематограф існував тільки як форма фіксації дійсності, адже перші стрічки були документальними. Але через свою незвичайність для суспільства кіно сприймалося як захоплюючий атракціон, який збирав натовп радісної публіки. Поступово, розвиваючи власні художні засоби, кіномистецтво починає закладати у свій зміст певні художні посилення, реагуючи на історичні процеси та формуючи при цьому відношення у суспільстві до певних подій. Якщо узагальнити

вищесказане, то кінематограф не тільки реагує на соціальні процеси та відображає їх, але й змінює хід історії, трансформуючи свідомість глядачів, змінюючи їх ставлення до певних соціальних процесів та явищ.

Розуміння кінематографа як потужного механізму трансформації прийшло з Першою світовою війною. Саме в цей час кіно починає виконувати не тільки розважальні функції, але й суспільно-політичні. У багатьох країнах стає розповсюдженою хроніка бойових дій, яка слугувала важливим інформаційним ресурсом для населення. Також для підтримки бойового духу почали знімати патріотичні художні стрічки та інсценування певних військових подій (псевдо документальні стрічки). Так розпочалася історія формування пропагандистського, політично заангажованого кінематографа. [3] Свого розквіту цей напрямок досягає у період нацистської Німеччини та Радянського союзу. Недарма Ленін казав, що кінематограф є найважливішим видом мистецтва. Тоталітарні режими швидко вловили феномен впливу кінематографа як альтернативної реальності, яка сприймається безумовно і формує уявлення про навколишню дійсність. Класичними прикладами прославлення режиму та відвертої пропаганди можна вважати роботи видатного режисера і актриси Лені Рифеншталь, найбільш відомими серед яких є «Тріумф волі» та «Олімпія». Таким чином, кінематографічними методами дуже легко не тільки відобразити історичний контекст, але й трансформувати його під власні потреби, при цьому залишаючись «достовірним» і «чесним». На жаль, ідеї кінематографічної пропаганди не вичерпали себе і до сьогодні [26].

Пропагандистське кіно, як і війна, мало й позитивний вплив на розвиток кіномистецтва, як би це дивно не звучало. Саме у післявоєнний період, у контексті важкої економічної ситуації з'являється визначний напрямок кінематографа – італійський неореалізм, який стає підґрунтям для розвитку соціального кіно як напрямку, що покликаний висвітлювати актуальні соціальні проблеми суспільства. Основні теми

цих післявоєнних фільмів – життя робочого класу, міських низів, які залишилися зовсім беззахисними перед лицем драматичної дійсності. Основна ідея італійського неореалізму, як і соціального кіно загалом – актуалізувати у свідомості людей необхідність та невідкладність соціальних змін. Подібні напрямки з'явилися потім у багатьох країнах. Серед найбільш потужних із них можна визначити: англійську групу «Вільне кіно»; Німецька нова хвиля 1970-х, та бразильська хвиля «сінема ново». Критичний реалізм англійського кінематографа кінця 1950-х років дав поштовх для появи такого феномену в кіно 1970-х років, як «реалізм кухонної раковини». Подібні напрямки перегукуються з критичним кінематографом України, що поступово починає розвиватися, під назвою «українські злі».

Неодноразово головною темою фільмів-номінантів було саме відображення соціальної дійсності через призму кінематографу. Наприклад фільм «Мільйонер з нетрів», і його обрали не тому, що подобається майже всім, якщо тільки у людини є серце. І не тому, що відкрив для західного кіно Індію - пройшовши разом з героєм через відомі бомбейські нетрі, релігійні погроми, через лігво мафії, жахливу школу для дітей-жебраків, колл-центри і особняки, а тому, що розповідає про життя індійського хлопчика, який не дивлячись на перешкоди йде до своєї мети, врятувати кохану та змінити власне життя. Кожна відповідь у його грі це частина життя. [38] Саме ця деталь каже глядачу, якщо у власній грі чинити за правилами моралі і честі то програти неможливо. Ця кінострічка привернула не абияку увагу до проблем не тільки індійського народу, але й до малозабезпечених людей, до тих що не в змозі себе захистити.

Ще як приклад можна навести фільм «Приховані фігури», який знятий Тедом Мелфі за мотивами однойменного роману Марго Лі Шеттерлі. Сама стрічка виступає в жанрі духопід'ємного правильного кіно, і розповідає про темношкірих жінок-математиків які працювали в

NASA у 1960-х роках. Це не психологічна драма, копати в душевних тонкощах жінок минулого, а майже що житіє святих, яке захоплюється талантом, напором і підприємливістю головних героїнь. Період расової сегрегації в США з XXI століття виглядає особливо дико: головній героїні доводиться бігати в туалет «для кольорових» в іншу (неблизьку) будівлю, а додому повертатися в хвості автобуса. У NASA її теж при будь-якому зручному випадку приймають за прибиральницю, але з упередженнями, на відміну від законів, які уособлюють расистську метафору «знай своє місце». Працьовиті розумні жінки домагаються свого без вимог і ниття, наполегливою працею, гарною і гідною роботою, і колегам стає ніяково. Хороший і корисний висновок - що найбільше на упередження впливають не нахабні вимоги, а якісно зроблена справа, і «Приховані фігури» цей висновок активно культивують. [36]

За соціальними процесами та поза сюжетною основою знаходяться невидимі соціальні зв'язки, що здійснюють найбільший вплив на глядача, залишаючись у більшості випадків несвідомими. Це свого роду сутність кінофільму, яка при цьому не може бути сутністю індивідуальною, сприйматися як власне надбання. Це є рівень колективного або масового простору. Саме термін «масовий» тут використаний через типовість його використання у зв'язці «масовий кінематограф», як ознака доступності, зрозумілості фільму для глядача та широкої розповсюдженості кінострічки. Тому, масовість є основною ознакою кінематографа як мистецтва, адже будь які переживання, емоції, викликані фільмом, глядач все одно розділяє з режисером та іншими людьми. Кінострічка розповідає про окрему людину і в той же час вона є відображенням суспільства, людства загалом. Таким чином, створюється простір колективної комунікації. Це відчуття єдності є поверхневим з точки зору спільного досвіду. Глибшим є рівень колективних переживань. Так, відчуття ізолюваності, розчарованості,

тривоги, що хопили німецьке населення міжвоєнний період, відобразились у кінематографі німецького експресіонізму.

Песимістичні, депресивні настрої американського суспільства вплинули на появу та розвиток нуару («чорного фільму»), що стилістично продовжував німецькі традиції. У зазначених стрічках ці колективні переживання не знаходять відображення у сюжетній лінії, але є певними наскрізними елементами, що сприймаються на нерациональному рівні відчуттів. Колективні переживання тісно пов'язані з історичною пам'яттю які також відображають культуру певної нації, її досвід та історичний шлях.

Найглибшим у кінематографі є пласт міфів та архетипів, що лежать в основі кіномистецтва та є його наскрізними нитками, які формують образи та загальні сюжетні лінії фільмів. Міфологеми є фундаментальною основою кінострічки, адже вони є універсальними в незалежності від історичного проміжку часу, культури чи розвитку суспільства. На героїчних міфах, міфах про кінець світу та боротьбу добра зі злом будується більшість фільмів, бо вони є універсальними та вічно хвилюючими людство. Саме поняття архетипу та феномен колективного несвідомого відкрив у ХХ столітті відомий психолог Карл Густав Юнг. Його вчитель, батько психоаналізу Зігмунд Фрейд у своїй роботі «Тлумачення сновидінь» пояснював значення різних символів, що також проходять крізь кінематографічні сюжети, безпосередньо сприймаються глядачем та не потребують тлумачення. Такими фільмами-сновидіннями, класичними для психоаналізу роботи, були роботи американського режисера, уродженки Києва, Майї Дерен, чи, наприклад, стрічка «Андалузський пес» Сальвадора Далі та Луїса Бунюеля. [5]

Повертаючись до історичної пам'яті як відчуття культури, історичного шляху певної нації, неможливо оминати увагою Еміра Кустуріцу. Незалежно від сюжетної наповненості, на чуттєвому рівні

глядач стає частиною сербської культури, відчуваючи біль і трагедії, які спіткали народ за довгий період його становлення та розвитку. Окрім трагічності, несвідома історична пам'ять своїми загадковими каналами передає саму природу нації, її внутрішній код, який є відчуттям і майже невловимим.

У вітчизняному кінематографі є ідея національної пам'яті ті відчуття власної культури відображалися в напрямку українського поетичного кіно. Історична пам'ять народу, низка трагічних подій, що трансформували свідомість особистості, були покладені на незвичну, неприйнятну для того часу, але виразну й чуттєву сюжетну основу. [1]

Нерідко сюжетною основою фільмів слугували твори класиків національної літератури з відчутним мистецьким присмаком. Такими великими співцями українського народу були Олександр Довженко, Юрій Ілленко, Леонід Осика, Іван Миколайчук та Сергій Параджанов. Сучасний український кінематограф хоч і став на шлях соціальної критичності, все ж залишається далеким від культурної основи та пам'яті українського народу. Але завдяки драматичним революційним подіям останнього часу, кінематограф знов повернувся до пошуків сутності української людини, відчуття національної ідентичності та колективних переживань, що залишаються не змінними протягом століть. [9]

Повертаючись до лауреатів кінопремії «Оскар», які своїм глибинним змістом порушують одвічні проблеми і питання, можна розглянути фільм «Бердмен» 2015 року, режисера Алехандро Гонсаліза Іньярріту. Серед актуальних проблем можна розглянути такі: батьки і діти, внутрішній конфлікт, нерозуміння поколінь. Головний герой актор Рігган Томсон, який прославився ще на початку 90-х участю у великій супергероїчній франшизі, сьогодні відчайдушно намагається повернути хоч краплину минулої слави, а з нею і впевненість у собі. [37] На останні гроші актор збирається поставити на бродвейських підмостках п'єсу, але

підготовка до вистави летить шкереберть - під час репетиції нещасний випадок відбувається з одним з акторів, йому на зміну приходить зовсім некерований вискочка, асистентка Ріггана, за сумісництвом є його дочкою, стоїть на межі наркотичної залежності, а колишня дружина і нова супутниця життя, здається, хочуть вийняти з актора всю душу. Кругом так багато спокус, відступитися від своєї мрії так легко, але і залишатися все життя Бердменом Томсон не має наміру. Сила волі людини яка проходить через величезні життєві труднощі надихає інших. Нарешті, «Бердмен» - це просто відмінна комедія про те, як складно влаштований мозок людини, як незрозумілі його думки, як невловимі його бажання. Фільм ховає в підзаголовку фразу «Дивовижна сила невігластва», і це якнайкраще характеризує і авторів картини, і її героїв, і навіть глядачів. [37]

Загалом кіномистецтво неодмінно впливає не тільки на повсякденне життя людини а й на формування загальної історії людства, межа ХХ – ХХІ століть дуже чітко це демонструє. Наприклад у тоталітарних державах під чітким керівництвом кінематографа були висвітлені певні ідеали і принципи, якими жоден громадянин не мав права поступатися. Феномен впливу кіномистецтва відображається і сьогодні, у наших вчинках, думках і планах на майбутнє.

1.2. Феномен ціннісно-орієнтовного впливу кіномистецтва на розвиток масової культури

Масова культура – це культура, яка, серед широких верств населення в даному суспільстві, переважно комерційно успішна та елементи якої знаходяться повсюди контрастуючи з «високою культурою». Вона має дещо негативний вплив на світову «високу культуру». [10]

Перші десятиліття ХХ ст. позначені дедалі посилюваним крахом моральних норм і принципів, нігілістичним ставленням до всього, що так чи інакше було пов'язане з універсальними людськими цінностями.

Звільнившись від усіх обмежень, які стримували свободу економічної діяльності, людина примудрилася не помітити того, що з подоланням перепон на своєму шляху вона зруйнувала й ті суспільні підвалини, поза якими культура виявляється позбавленою здатності до саморозвитку. [10]

Вирвавшись за рамки будь-яких стримуючих норм і рішуче порвавши з усталеними духовно-моральними традиціями, людина не задовольняється досягнутою відмовою від примирення зі своєю долею. В результаті її духовно-моральний протест знаходить продовження в протесті політичному. [26] Прагнення до негайної реалізації своїх жадань, пов'язаних із докорінною зміною умов земного існування, кидає цю людину в жахи двох світових воєн, на нари концтаборів, у жорсткі структури політичних режимів, котрі заперечують усякий моральний світопорядок.

Як форма само детермінації індивіда, вирішення й пере-вирішення ним своєї долі культура чимдалі більше набуває зловісного обличчя безмежних у своїй могутності тиранії. Витіснена зі звичних, історично зумовлених ніш існування, людина переконується в цілковитій незахищеності свого внутрішнього світу, краху гуманітарних ідилій. Духовно-моральний і політичний протести, вилившись у протест історичний, призводять до ліквідації свободи й насадження кривавих диктатур. [11]

Прагнення правлячих режимів до нівелювання своїх громадян, перетворення їх на «масу», «натовп» знаходить своє відображення в розвитку системи масової пропаганди, особливо в її тоталітарному варіанті, адресованому всій нації. Висувається завдання тотальної морально-психологічної обробки населення. Особливі надії в цьому

плані покладаються на комунікативні можливості «масової культури», котра, як відомо, на офіційному рівні піддається нищівній критиці.

У питанні про час виникнення «масової культури» є різні точки зору. Деякі дослідники вважають її одвічно притаманною культурі й тому виявляють уже в античному епосі, у видовищних діях Римської імперії. Інші пов'язують виникнення «масової культури» з науково-технічною революцією, що принесла з собою зовсім нові способи виробництва, поширення та споживання культури. [25]

«Масова культура» в її розвинутому вигляді вперше сформувалася у США. Виникненню її сприяв розвиток засобів масової комунікації — газет, популярних журналів, радіо, грамзаписів, кінематографа. Все це, з одного боку, демократизувало культуру, відкривало до неї доступ масовій аудиторії, з іншого — зумовило проникнення в культуру комерційних інтересів, культура стала предметом бізнесу.

Розвиток «масової культури» в Європі та США йшов різними шляхами. В Європі «масова культура» (народні розваги, мистецтво жонглерів, мімів, гістріонів) завжди протистояла культурі офіційній, контрольованій державою та церквою. В США «масова культура» спершу пропагувала стереотипи й ідеї офіційної культури, основним регулятором якої стала реклама. [23] «Масова культура» стала такою невід'ємною часткою культури американського суспільства, його культурної свідомості, що її вивчення переважає в системі, наприклад, американської вищої освіти. 56 % курсів США присвячені вивченню «популярних» видів культури (курси з телебачення, кіно, реклами, журналістики). В Англії до системи університетської освіти включаються спеціальні курси, що містять матеріали з культури кіно, музики, наукової фантастики й навіть футболу. [7]

«Масова культура» справляє величезний вплив на всю культуру в цілому, їй властива тенденція до гомогенізації, тобто прагнення надавати культурним явищам однорідності. На відміну від елітарної

культури, тобто культури, орієнтованої на смаки обраних, масова культура свідомо орієнтує поширювані нею духовні цінності на середній рівень масового споживача. Бажання надати всім елементам культурної системи однорідності та абсолютної схожості — суттєва змістова характеристика «масової культури». [22]

Наділяючи різні культурні явища певною ціннісною нейтральністю, роблячи основну ставку на видовищність, «масова культура» орієнтується в своєму впливі на стереотипи свідомості, стандартні штампи, не вимагаючи від людини витрат розумової енергії, почуттів, волі, тобто всього того, чого вимагає серйозне мистецтво. [6]

Використання таких жанрів, як детективний роман, вестерн, мюзикл, фільми жахів, дає змогу «масовій культурі» створювати світ міфологічних героїв (супермен, Кінг-Конг, вампір, Спайдермен — людина-павук, Бетмен — людина-кажан), нові виміри дійсності, нібито доступні всім. Однак прагнення до масового охоплення (термін «масова культура» містить у собі вказівку на масовість даного явища) ґрунтується не на змістовній, а на формальній кількісній ознаці. Масовість є не народність, а кількісний спосіб виробництва та споживання. [6]

«Масова культура — це мрія, що стала кітчем»,— влучно зауважив відомий культуролог В. Беньямін. Але що таке кітч? Дві головні його особливості розкриваються досить легко при аналізі кітчу як культурного явища. Перша полягає в тому, що кітч являє собою сферу підроблюваності, не справжності. [18] Друга особливість у тому, що це світ поганого смаку, світ тривіальностей, банальностей, трюїзмів. Тривіальність же й є те, що не потребує зусиль для свого сприйняття, хоча воно й створює при цьому ілюзію незвичайності.

Однією з істотних змістовних характеристик «масової культури» є її ескепізм, тобто втеча у світ мрій і фантазій. «Масова культура» принципово псевдореалістична, ґрунтується на створенні ілюзій,

вимислів, міфів, котрі знімають реальне психологічне напруження і компенсують його світом вигаданих мрій і фантазій.

У цій терапевтичній функції «масової культури» немає нічого поганого. Катарсис традиційно вважався найважливішою функцією мистецтва, однак «масова культура» не просто культивує видовищність і розважальність, вона досить часто це робить на шкоду моральності мистецтва. [2]

Спираючись на власні естетичні принципи, свою систему естетичних ідей та механізмів, «масова культура» володіє високою, а часом і витонченою технікою. Головний засіб дії «масової культури»— імідж (образ), уявлення про речі та людей, цілеспрямовано формоване засобами масової інформації, зокрема рекламою. [19] Імідж нерідко асоціюється з поняттям престижності, репутації. Естетика й методика створення іміджу становлять окрему галузь у соціальній психології. Поняття «імідж» слід відрізнити від поняття «стереотип». Якщо стереотип є явищем буденної свідомості, передсудом, що став нормою, то імідж включає в себе кілька обов'язкових характеристик— «людина з народу», хороший сім'янин, турботливий батько і т. д. [20]

Певна внутрішня спорідненість існує між «масовою культурою» та контркультурою, яка, виникаючи з суспільної потреби протистояння, постає в певних контрформах культури — мудрості старозавітної, інституту юродства, феномена року, панків. Вважається, що контркультура являє собою ліворадикальну ідеологію протесту, витoki якої досить різноманітні й еkleктичні: деякі філософські концепції (екзистенціалізм, фрейдизм), романтизм, окремі традиції утопічної думки, гуманізму та просвітництва, елементи раннього християнства та східних релігійно-містичних учень, авангардні ідеї дадаїзму та сюрреалізму. [2]

Контркультура, як і «масова культура», досить демократична й масова. Зокрема, в такому феномені контркультури, як рок-культура,

музика є зовсім не головною. [17] Основне тут — моральна позиція протистояння, тип існування, «неписаний кодекс честі», як говорять про свою культуру самі представники року. Протистояння це має скоріше екзистенціальний характер, аніж політичний. Воно спрямоване передусім проти «істеблішменту» (пильнованих законом і поліцією привілеїв однієї частини суспільства за рахунок іншої, респектабельності батьків, їхнього безконечного конформізму і т. д.). Рок — це сублімація розкутості й простоти.

Культура протистояння стара, як світ, і в усіх випадках — це особливий вид морального протесту, в якому сам процес його, сама його атмосфера важливіші за результат. Тому в історії культури всі ці форми протесту або набували форм виходу за межі моральної й культурної норм узагалі, або поверталися в межі культури, що заперечувалася. Перетворитися на нову культуру, зберігши свої контр якості, ці форми були неспроможні. [24]

Буржуазна масова культура вперше сформувалася в США. З однієї,одної,однією,одною сторони боку це демократизувало сферу культури, з іншого боку, сприяло проникненню в цю сферу комерційних, політичних інтересів, погоні за прибутком. Змішання культури й політики може прийняти два різні напрямки. Воно може зробити культуру нетерпимою до всякої культури, крім своєї власної; або привести навести,довести,привести,спричинити до ідеалу світової держави, де буде існувати одна лише однакова світова культура. Політика проникає сьогодні навіть у голлівудський кінематограф. [3]

Масова культура - це культура мас, культура, призначена для споживання народом; ця ця свідомість не народу, а комерційної комерційній індустрії культури; вона ворожа справді народній культурі. Вона не знає традицій, не має національності, її смаки й ідеали міняються змінюються із запаморочливою швидкістю відповідно до потреб моди. Масова культура звертається до широкої аудиторії, апелює

до спрощених смаків, претендує на те, щоб бути народним мистецтвом. Модернізм, навпаки, апелює до смаків еліти, опирається спирається на різні напрямки направлення авангардистського мистецтва. У цей час відбувається походить інтенсивний процес перетворення авангарду в мистецтво ширвжитку. [24]

Феномен масової культури існує, а телебачення є являється найефективнішим засобом коштом тиражування й поширення розповсюдження цієї культури. Масова культура впливає вплине на масову свідомість, зв'язана пов'язана із засобами коштами масової комунікації, орієнтована на споживчі смаки й інстинкти, має маніпулятивний характер. Засобу Засоби масової інформації являють собою більшу велику загрозу для незалежної людини, вона має небезпечне зняряддя вселяння, зняряддям соціального дресирування людину людини. [2]

Масова культура здійснює стандартизацію духовної діяльності людину людини. Людська маса випробовує зазнає й завжди випробовувала зазнавала відразу до утворення освіти й до мистецтва. Вона хоче бажає, щоб неї її відволікали відвертали від життя, а не розкривали її зміст значення,смысл.

В Америці масова культура придбала набула двоїстий характер: американський розум, який не зайнятий позичений практичними турботами, залишається лишається відпочиваючим, у той час як інша його частина, зайнята позичена відкриттями, виробництвом проведенням, здійсненням, провадженням і соціальною організацією, нагадує Ніагарський водоспад. Американська воля втілюється в хмарочосі хмарочосу,хмарочосові, американський інтелект - у колоніальних будівлях. [15]

По орієнтованим на ринок предметам споживання ми впізнаємо, дізнаємося, розуміємо про типові форми поведження, поведінки, позиціях, загальноприйнятих думках, забобонах і очікуваннях чеканнях

великої кількості людей. Одна з важливих функцій сучасної масової культури реалізується в міфологізації суспільної свідомості. Добутки твору масової культури, так само як і міфи, засновані на не розрізненні реального й ідеального. Вони стають предметом не пізнання, а віри. Масова культура, що орієнтується на інстинкти і підсвідомість, широко застосовує якісь ікони. Тільки не релігійні, а ікони поп-культури. [4]

Поряд з розумінням того, що складно створити більш значущі твори мистецтва, ніж ті що були створені митцями минулого, тими, кого ми, по праву, вважаємо класиками, маємо визначити і той факт, що науковий прогрес, з його досягненнями сприяє тому, що в сучасному світі створюються нові технології, з'являються нові досягнення в галузі культури, про які в минулому людство навіть не мріяло. Завдяки сучасним технічним засобам можливо залучення більш широких мас до надбань світової культури, сучасні технології допомагають зберегти і надбання минулого.

1.3. Історія створення Американської академії кінематографічних наук

Розвиток кінематографії та її тісне єднання з проявами масової культури, впливом на широкий загал споживачів творів сучасного кіномистецтва логічно створило умови для рейтингування творчого продукту. Одним із шляхів такого оцінювання та визнання найбільш якісних зразків масової культури стало започаткування різноманітних премій, конкурсів, фестивалів.

«Оскар» — найпрестижніша нагорода в кінематографі США та щорічний приз із багатьма номінаціями, отримати який бажає навіть визнаний актор чи режисер, композитор чи художник, майстер зі спецефектів чи з гриму, дизайнер або продюсер тощо. [22]

Творцем премії «Оскар» вважається Луїс Майер, один із засновників відомої кіностудії «Metro Goldwyn Mayer» і Американської академії кінематографічних мистецтв і наук [20]. У 1927 році за ініціативи Луїса Майера була створена Американська кіноакадемія. Завданнями нової організації, по суті профспілки кінематографістів, було посередництво у вирішенні трудових питань та поліпшення іміджу галузі в цілому. Вступ до академії був відкритим для режисерів, сценаристів, акторів, продюсерів і технічних фахівців.

Першим президентом Американської академії кінематографічних мистецтв і наук став Дуглас Фербенкс, відомий актор, сценарист, режисер і продюсер. Саме Дуглас Фербенкс разом з Луїсом Майером запропонували організувати щорічну премію за заслуги в галузі кінематографу. Була розроблена система висунення претендентів на нагороду і відбору переможців і в 1929 році були вручені перші премії .

Перша церемонія вручення премії «Оскар» відбулася 16 травня 1929 року в «Рузвельт готелі» Лос-Анджелеса. В ній брали участь двісті сімдесят чотири особи, квиток коштував п'ять доларів, а тривала вона всього п'ятнадцять хвилин. Були оголошені переможці в дванадцяти категоріях, кращим фільмом була названа картина «Крила». Премію за кращу жіночу роль отримала Джанет Гейнор, за кращу чоловічу роль Еміль Яннінгс. Тоді ж були вручені і перші спеціальні премії. «За універсальність і геніальність в акторській грі, написанні, режисированні і продюсуванні» Почесною премією академії був нагороджений Чарлі Чаплін. «За створення фільму «Співак джазу», першої звукової картини, яка зробила революцію в галузі» була нагороджена кіностудія Warner Brothers. [22]

У 1928 році під керівництвом художнього керівника Metro Goldwyn Mayer Седріка Гіббонса був розроблений дизайн статуетки, що вручається переможцям премії Американської кіноакадемії. Її створив скульптор Джордж Стенлі, моделлю йому послужив актор, режисер і

сценарист Еміліо Фернандес. Статуетка зображає символічного лицаря, який тримає в руках меч і стоїть на катушці кіноплівки з п'ятьма спицями. П'ять спиць символізують п'ять гільдій академії - режисери, сценаристи, актори, продюсери та технічні фахівці. Статуетки «Оскарів» виготовляють із сплаву олова, сурми і міді, званого «британським сплавом», і покривають шаром золота. Висота «Оскара» - 34 сантиметри, вага - майже чотири кілограми. [20]

Коли присуджувалися перші премії академії кіно ще не було звичного сьогодні назви премії і символізує її статуетки «Оскар». З приводу того, хто саме його придумав, немає єдиної думки. За різними версіями, авторство в найменуванні премії може належати або актрисі Бетт Девіс, що помітила схожість статуетки зі своїм першим чоловіком Оскаром, або одному з адміністраторів кіноакадемії Маргарет Херрік, яка стверджувала, що приз виглядає як її дядько Оскар.

Так чи інакше, але вже в тридцятих роках ця назва премії стала загальноприйнятною, і в 1939 році ім'я «Оскар» стало офіційною назвою премії кінематографічної академії США.

За правилами Американської академії кінематографічних мистецтв та фільмів, що претендують на премію "Оскар", повинні вийти в прокат в кінотеатрах Лос-Анджелеса, штату Каліфорнія, в рік, попередньому році нагородження. Виключення робляться для фільмів, що номінуються в категорії «Кращий фільм іноземною мовою».

Фільм повинен відповідати певним технічним вимогам, а його тривалість повинна бути більше сорока хвилин (винятком є категорія короткометражних фільмів).

Списки фільмів, що претендують на «Оскар», розсилаються членам Американської кіно академії, які голосують за того чи іншого кандидата. Голосування проводиться по гільдії, тобто кращого режисера – обирають режисери, кращого сценариста - сценаристи і так далі. Всі члени академії голосують лише в номінації – «Кращий фільм» [20]

Для вибору переможця в деяких категоріях («Кайкращі спецэффекти», «Кращий фільм іноземною мовою», «Кайкращий документальний фільм» та інші) Американська кіно академія створює спеціальні комітети.

Оголошення переможців кінопремії проводиться під час спеціальної урочистої церемонії та транслюється в прямому ефірі.

Процес глобалізації зачепив й цю галузь, перетворивши цю премію на шоу світового значення. Номінанти та переможці, жури та учасники заходу, плітки та балачки між ними стають важливою темою для дискусій у ЗМІ та серед звичайних спостерігачів. Моді зірок екрану плинуть наслідувати, темам стрічок, що «обрані», приділяється «над-увага» та пропіарена критика, усі вітчизняні газети, журнали, новини та телевізійні передачі висвітлюють факти з процесу нагородження та обрання кращих, часто за рахунок внутрішніх не менш цікавих новин. В чому полягає цей феномен «Оскару»? Чому сучасному глядачу так цікаво і важливо знати усі негаразди та вдачі цьогорічної або минулих премій? – тому, що премія «Оскар» давно виходить з меж мистецького заходу, навіть, світового значення, це – потужна індустрія, під вплив якої і потрапляє масовий глядач. Саме на нього й спрямовані вишукані сукні, блискавичні посмішки та скептичні репліки кіно-митців, він готовий до використання, він – споживач.

З метою аналізу умов відбору Американською академією кінематографічних мистецтв і наук стрічки для нагородження слід звернутись до реального прикладу. [37]

Фільм Джеймса Кемерона «Аватар» визнаний найкасовішим фільмом за всю історію кінематографа: він зібрав близько 2,8 мільярдів доларів, перевершивши «Титанік» (який, до речі, також подолав позначку в 2 мільярди і був знятий Джеймсом Кемероном). Тобто «Аватар» - це кіно, яке припало до смаку багатьом людям, саме цим пояснюється його комерційний успіх. Популярність «Аватара» полягає

не тільки в візуальних ефектах - тут важливу роль відіграють також і сюжет, і змістове наповнення картини. Саме такі картини, які вміють органічно поєднувати зміст і якість виконання, включаючи ефекти, оформлення, відсутність яскравих кіноляпів, відвертих алогізмів сюжету, в результаті і стають справжніми шедеврами сучасного кіно. [36]

Природно, «Аватар» - без перебільшення настільки значуща подія в сучасному кінематографі - в 2010 році висувався на «головну» кінопремію світу - «Оскар». Він брав участь в дев'яти номінаціях: кращий фільм, кращий режисер, кращий звук, кращий монтаж, кращий монтаж звуку, найкращий саундтрек, найкраща робота оператора, кращі декорації і кращі візуальні ефекти. Але виграв він в останніх трьох: найкраща робота оператора, кращі декорації і кращі візуальні ефекти. У номінації кращий фільм він поступився набагато менш відомій картині «Повелитель бурі», яка також перемогла в номінаціях: кращий режисер і кращий сценарій. Всього фільм «Повелитель бурі» виграв у шести номінаціях, таким чином, навіть за кількістю Оскарів випередивши фільм «Аватар», який незважаючи на свій успіх навіть не висувався на премію «Оскар» в номінації «кращий сценарій».

Передумовою такого розподілу місць є зміст обох картин. Фільм «Повелитель бурі» розповідає про «подвиг» американської армії в Іраку, про те, як американські солдати відважно воюють за цінності американської «демократії». Ключовим моментом тут є те, що головний герой за сюжетом одержимий війною і не може без неї жити. Таким, на думку кінокритиків, повинен бути американський ідеальний-герой, якого демонструють з кіноекранів. Саме тому йому дана настільки висока оцінка американської кінематографічної еліти. [37]

Між сюжетом фільму «Аватар» і історією освоєння північноамериканського континенту легко провести паралелі: нова планета - це новий континент, народ Наві - це Північно-Американські

індіанці, а анаптаніум - це аналог золота. Історія освоєння американського континенту пов'язана з геноцидом місцевих народів, що заселяли ту землю. Про це Джеймс Кемерон в яскравих фарбах розповів у своїй картині.

Такий сюжет - це бруд в оці, який американська еліта намагаються не помічати і всіляко затирають ці брудні сторінки своєї історії. Головний герой «Аватара» Джейк Саллі - пряма протилежність головному герою «Володаря бурі», так як в якийсь момент він розуміє, що не хоче бути загарбником і експлуататором чужої землі. Він зраджує своїх наймачів заради більш високої і благородної мети - порятунку народу Наві і планети Пандори. Тому фільм «Аватар» навіть не був висунутий в номінації «кращий сценарій» і не отримав нагороди за кращий фільм року. [37]

Тож можна дійти висновку, що симпатія глядача і величезні касові збори не гарантія «Оскару». Натомість чітка ідея і приклад для наслідування визнається взірцем.

1.4. Історично-культурна характеристика основних номінацій Американської академії кінематографічних наук

Бути лауреатом кінопремії «Оскар» - це дуже почесне звання, але титул номінанта теж відкриває перед митцем великі перспективи. Саме цей ключовий фактор спонукає розглядати номінацію як аспект визнання мистецької діяльності.

Для початку розглянемо поняття «номінація» і його сенс, воно сягає корінням латинського слова *nominatio*, тобто найменування. Сьогодні його використовують у таких науках: топоніміка, ономастика, лінгвістика та культурологія. [16]

У контексті культурології поняття номінація можна зрозуміти як процес відбору кращих творів або осіб для присудження нагород, звань і

тому подібного на фестивалях і конкурсах або тематична позиція при присудженні нагород, звань на фестивалях і конкурсах.

Номінації для присудження нагород можна виділити не тільки в контексті діяльності Американської академії кінематографічних наук і мистецтв, а й в інших кінопреміях і кінофестивалях. Наприклад Берлінський міжнародний кінофестиваль або більш відомий як Берлінале — вважається одним із найпрестижніших фестивалів Європи та світу у сфері кіноіндустрії. Він проходить щорічно в Берліні, починаючи з 1951 року. Близько 400 фільмів презентуються в різноманітних секціях. Враховуючи понад 230 000 проданих квитків і близько 430 000 глядачів, Берлінале вважається найбільш відвідуваним фестивалем світу. Журі приділяє особливу увагу тому, щоб на фестивалі були представлені фільми з відомими акторами. У ньому беруть участь щонайменше 20 000 спеціалістів з 120 країн. Одночасно з Берлінале функціонує Європейський кіноринок, який є одним з найважливіших місць зустрічі знавців у сфері кіноіндустрії. Фестиваль зарекомендував себе як основний ринок виробників, дистриб'юторів, покупців і агентів. [27]

Фестиваль бере свої витоки від Оскара Мартея — фільму воєнної адміністрації США у Берліні. Американська військова адміністрація підтримувала і контролювала берлінську кіноіндустрію, надаючи їй кредити та фінансуючи в перші роки роботи кінофестивалю. 6 червня 1951 під девізом «Вітрина вільного світу» відкрився перший Міжнародний кінофестиваль у Берліні, презентувавши фільм Альфреда Хічкока «Ребека». [27]

З дня проведення першого кінофестивалю у Берліні, Золотий ведмідь, за проектом скульптора Рене Сентеніса, став його основною нагородою. Перші кілька років переможці обирались за допомогою голосування глядачів. Міжнародна федерація асоціацій кінопродюсерів прирівняла Берлінале до рівня Канського фестивалю та фестивалів у Венеції та Локарно, а також внесла певні зміни: для суддівства

залучається міжнародне журі, яке вручає переможцям нагороди — «Золотого та Срібного ведмедя».

З 1951 року Золотий ведмідь став найвищою відзнакою кінофестивалю, його одержують Найкращий фільм та Особисте досягнення. Обов'язковою умовою участі у конкурсі є зйомка фільму не раніше ніж за 12 місяців до дня проведення фестивалю. Також фільм не повинен входити в прокат за межами країни чи брати участь у інших кінофестивалях. Фільми відбираються з усієї конкурсної програми. Володарями Золотого ведмедя в різний час ставали Інгмар Бергман 1958 рік, Клод Шаброль 1959 рік, Мікеланджело Антоніоні 1961 рік, Жан-Люк Годар 1965 рік, Роман Поланські 1966 рік, П'єр Паоло Пазоліні 1972 рік, Сат'яджит Рей 1973 рік, Вернер Шр'отер 1980 рік, Карлос Саура 1981 рік, Райнер Вернер Фассбіндер 1982 рік, Чжан Імоу 1988 рік, Теренс Малік 1999 рік, Хаяо Міядзакі 2002 рік та Фатіх Акін 2004 рік. [28]

Срібного ведмедя присуджують у різних номінаціях, в тому числі Гран-прі журі, який був запроваджений в 1965 році і є другим призом у конкурсі. У 1951 нагороду отримали три фільми категорій мюзикл, драма та комедія. З 1952—1955 другу нагороду отримували художні фільми. З 1956 року Срібний ведмідь вручається в різних категоріях. На даний момент Срібного Ведмедя вручають за наступними категоріями: найкраща режисура, найкраща чоловіча роль, найкраща жіноча роль, найкращий сценарій, найкраща музика, монтаж, костюми та сценографія, надзвичайні досягнення актора, гран-прі журі (нагорода за короткометражний фільм).

Названа на честь засновника Берлініле Премія Альфреда Бауера, вручається з 1987 року за фільми, які відкривають нові перспективи кіномистецтва. [27]

По кількості номінацій не є виключенням і найстаріший у світі Венеційський міжнародний кінофестиваль, заснований в 1932 році.

Тепер на Венеційському фестивалі є три конкурсні програми: основна, учасники якої змагаються за «Левів», альтернативна, «Проти течії», де демонструються нестандартні фільми, найкращі серед яких нагороджуються призом «Сан-Марко» (престиж цієї нагороди весь час зростає), і Тиждень міжнародної преси, на якому присуджують приз ФІПРЕССІ. У трьох інших програмах не змагаються: програма «Поза конкурсом» для учасників, які вже досягли визнання, програма «Нові території» для тих, хто надто маргінальний для будь-якого конкурсу, програма «Ретроспектива» для тих, чиї фільми вже стали класичними. [29]

У конкурсі беруть участь повнометражні художні фільми, які не демонструвалися за межами країни-виробника і не брали участі в інших фестивалях. Приймаються фільмокопії, субтитровані на італійську мову. Окрім «Золотого лева», іншим членам знімальної групи з 1987 року, вручається приз «Золоті Озелли». Крім того, премія вручається найкращим першим та другим роботам молодих кінематографістів, вручається приз журі і нагорода за найкращу творчо-професійну співпрацю.

Найбільшою кількістю нагород за час існування фестивалю було відзначено роботи Лукіно Вісконті — п'ять премій (одна головна). Неодноразово отримували нагороди Луї Маль, Жан-Люк Годар, Роберт Флаєрті та Еліа Казан. [29]

Каннський кінофестиваль теж відзначається великим розмаїттям номінацій. Ідея створення такого фестивалю була викликана втручанням у 1938 році тоталітарних урядів Німеччини та Італії у вибір призерів Венеційського кінофестивалю. За пропозицією французького історика Філіпа Ерланже (який згодом став офіційним делегатом фестивалю та членом журі) тодішній міністр освіти Франції Жан Зей вирішив запровадити кінофестиваль у Канні. [30] У 1939 році Луї Люм'єр погодився стати президентом першого кінофестивалю у Канні і

відкриття запланували на 1 вересня 1939 року. Але внаслідок початку Другої світової війни, воно було відкладене на 7 років.

У 1948 та 1950 роках фестиваль не проводився внаслідок фінансових проблем. У 1949 році офіційним місцем проведення фестивалю став Палац Фестивалів у Канні. Новий палац збудували замість старого у 1983 році.

Фестиваль проводиться щороку у травні. На конкурс можуть представлятися повнометражні та короткометражні художні фільми, які були зняті протягом 12 місяців до початку кінофестивалю, що не демонструвались за межами країни та не брали участі в інших конкурсних кінофестивалях.

Найпрестижніша нагорода фестивалю — «Золота пальмова гілка». Але окрім неї є ще декілька нагород наприклад: Гран-прі — з 1946 по 1954 роки, Найкращий режисер, Приз журі, Золота камера, Найкращий сценарій, Найкраща жіноча роль, Найкраща чоловіча роль, Приз «Особливий погляд», Міжнародної Федерації кінопреси. [30]

Велика кількість номінацій у кінопреміях і кінофестивалях глобалізації світової кіноіндустрії. Виділення певних митців і популяризація актуального контенту сприяє мотивації молодих поколінь, які в майбутньому теж будуть прагнути досягти визнання.

Як ми знаємо Американська академія кінематографічних мистецтв і наук була створена у 1927 році за ініціативи Луїса Маєра для обрання найкращих представників у своїй галузі. [31] У перший рік існування премії, керівництво академії розділило обраних суддів на п'ять колегій, по одній з кожного відділу Академії, їм було доручено розглянути всі номінації. Десять номінантів, які отримали найбільшу кількість голосів, були спеціально відібрані. Вже потім центральна рада суддів визначила переможців, чиї імена були названі в терміновому порядку. На відміну від нашого часу, тоді лауреати премії називалися заздалегідь, до церемонії вручення.

Перемога Мері Пікфорд в номінації «Краща жіноча роль» за фільм «Кокетка», який бачили тоді лише кілька людей, викликала розчарування і обурення кінокритиків. Як говорили, Пікфорд виграла тільки через те, що мала статус зірки німого кіно.[31]

Результатом скандалу стала реформа номінацій «Оскара» і зміна процесу голосування: тепер номінантів відбирали представники всіх відділів Академії, а за переможця голосував весь її склад. Проте, ця процедура також зазнала критики. В результаті скандалу з'ясувалось що більшість із суддів не дивиться картини які самі й нагороджують. Академія була закидана листами від голлівудських зірок з вимогою обачно ставитись до такого важливого відбору.

Через кілька днів після того, як були оголошені номінанти, президент Академії Говард Естабрук зробив наступну заяву: «... комітет прийняв рішення змінити правила голосування, щоб дати людині необмежену можливість зробити свій особистий вибір». У лютому 1935 членам Академії, шляхом вписування додаткового кандидата, було офіційно дозволено вибирати того, хто вразив їх найбільше. [31]

За час свого існування Академія збільшувала і зменшувала кількість своїх номінацій. І зараз майже знайшла золоту середину, «Оскар» вручається у 25 основних номінаціях:

1. Кращий фільм року (засновано 1929 року);
2. Краща режисура (засновано 1929 року);
3. Краща чоловіча роль (засновано 1929 року);
4. Краща чоловіча роль другого плану(засновано 1937 року);
5. Краща жіноча роль (засновано 1929 року);
6. Краща жіноча роль другого плану (засновано 1937 року);
7. Кращий оригінальний сценарій (засновано 1941 року);
8. Кращий сценарій-адаптація (засновано 1929 року);
9. Кращий анімаційний повнометражний фільм (засновано 2002 року);

10. Краща музика (засновано 1935 року);
11. Краща пісня (засновано 1935 року);
12. Кращий фільм на іноземній мові (засновано 1957 року);
13. Краща робота художника-постановника (засновано 1929 року);
14. Краща операторська робота (засновано 1929 року);
15. Кращий звук (засновано 1930 року);
16. Кращий анімаційний короткометражний фільм (засновано 1932 року);
17. Кращий художній короткометражний фільм (засновано 1932 року);
18. Кращий монтаж (засновано 1935 року);
19. Кращі візуальні ефекти (засновано 1940 року);
20. Кращий документальний повнометражний фільм (засновано 1943 року);
21. Кращий документальний короткометражний фільм (засновано 1943 року);
22. Кращий дизайн костюмів (засновано 1949 року);
23. Кращий звуковий монтаж (засновано 1964 року);
24. Кращий грим (засновано 1982 року);
25. Кращий популярний фільм (засновано 2019 року);

Історія кожної номінації вирізняється особливими чинниками розвитку кіномистецтва. Найцікавіше буде розглянути найвідоміші з них.

«Оскар» за найкращий фільм — вважається найважливішою та найпрестижнішою, оскільки є високою відзнакою в цілому всієї роботи над картиною: режисерів, акторів, композиторів, сценаристів, операторів та всіх інших, хто доклав зусиль для її створення.

На сьогодні лідером за кількістю перемог в цій номінації є кінокомпанія Metro-Goldwyn-Mayer.

Починаючи з 82-ї церемонії нагородження (2009), кількість картин, що номінуються на здобуття премії за найкращий фільм, збільшено, і відтепер їх може бути від п'яти до десяти. Від початку, в 1930-40-х роках, саме стільки і було номінантів, але згодом їх кількість зменшили до п'яти. Наразі ж розширення покликане наданням можливості брати участь в боротьбі за головний приз усім, дійсно вартим того, стрічкам.[32]

За дев'яносто років існування лауреатами стали: «Віднесені вітром» 1939 рік, «Касабланка» 1943 рік, «Бен-Гур» 1959 рік, «Хрещений батько» 1972 рік, «Пролітаючи над гніздом зозулі» 1975 рік, «Людина дощу» 1988 рік, «Список Шиндлера» 1993 рік, «Володар Перснів: Повернення короля» 2003 рік, «Король говорить!» 2010 рік, «Бердмен» 2014 рік, «Форма води» 2017 рік. [32]

Номінація за найкращу режисуру є не менш значущою. І хоча номінації за найкращу режисуру зроблені членами режисерської філії Американської академії кіномистецтва, лауреати обираються членами Академії в цілому.

Протягом останніх 90 років Американська академія кіномистецтва представила в загальній складності 91 нагороду «Найкращий режисер» для 68 різних режисерів. Переможці цієї премії Американської кіноакадемії за заслуги отримують статуетки Оскара, що зображують позолоченого лицаря з мечем, що стоїть на катушці плівки. Першим лауреатом був Френк Борзейгі, який був нагороджений на першій Церемонії (1929) за «Сьоме небо». Останнім володарем став Том Гупер, який був відзначений на 83-й церемонії нагородження Академії (2011) за фільм «Король говорить».

У перші три роки якщо актори і режисери були номіновані як найкращі у своїх категоріях, тоді всі їх роботи протягом кваліфікаційного періоду (наприклад три фільми в деяких випадках) розглядалися для нагороди. Однак, оскільки режисерська нагорода була

більш за «режисуру», ніж за «найкращого режисера», то режисера асоціювали з конкретним фільмом, таким чином Джанет Гейнор має два Оскари за фільми Франка Борзейгі, перераховані після її номінації «Найкраща жіноча роль», але тільки один з них заробив Борзейгі в номінації «Найкращий режисер». Другий рік, на нагороду номінували список усіх робіт режисера протягом кваліфікаційного періоду, в результаті чого Френк Ллойд був номінований за три з його фільми, але, що ще більш дивно, тільки один з них був включений до переліку остаточного рішення як фільм, за який він виграв. Нарешті, у 1931 році ця заплутана система була замінена нинішньою системою, в якій режисер номінується за один фільм.[32]

Оскар за найкращу режисуру і найкращий фільм був дуже тісно пов'язаний протягом всієї їхньої історії. З 90 фільмів, які були нагороджені за найкращий фільм, 69 були також нагороджені найкращий режисер.

Неможливо оминути такі номінації як Найкраща чоловіча роль та Найкраща жіноча роль. 180 акторів та актрис стали лауреатами, а майже 900 осіб номінантами найпрестижнішої кінопремії Америки. Неможливо виділити когось більш або менш талановитого, оскільки кожен актор є неперевершеним виконавцем своєї ролі. [32]

У перші кілька років існування премії, для присудження «Оскару» журі брало до уваги не один конкретний фільм в якому зіграв актор або актриса о декілька кіно-робіт які вийшли протягом кваліфікаційного періоду. Так продовжувалось три церемонії. І вже перед четвертою церемонією нагородження було вирішено розглядати лише один фільм. До 1936 року не було розділення на першорядну й другорядну роль. І ці виконавці номінувались у спільній категорії, і тільки після додалися такі номінації Найкраща чоловіча роль другого плану та Найкраща жіноча роль другого плану.

Велика популярність вищезгаданих акторів у соціальному колі доводить те, що кіно є дійсно однією з рушійних сил життя та мистецтва. А кінопремія з роками перетворилась із елітного прийому на захід масового значення, який з кожним роком привертає увагу все більших верств населення.

Для повної картини існування номінацій Американської академії кінематографічних наук і мистецтв треба відзначити володарів «Оскару» за особливі досягнення. Вона вручається з 1973 року, за досягнення, для яких не існує окремих категорій, або для яких не було постійної щорічної категорії, як наприклад нагороди за «кращі візуальні ефекти» і «кращий монтаж звукових ефектів» в окремі роки замінялися «Премією за особливі досягнення».[34]

Наприклад Бен Бьортт - звуковий дизайнер, сценарист, режисер, монтажер і звуковий актор. Знаменитий, в першу чергу, як творець багатьох культових для шанувальників звукових ефектів для серії фільмів Зоряні війни, включаючи «голос» робота R2-D2, постріли бластерів і характерне дихання Дарта Вейдера. Ще однією знаковою роботою стало озвучування робота ВАЛЛ-І з однойменного мультфільму студії Ріхар . Володар чотирьох премій «Оскар».[35]

Велика кількість вже забутих номінацій говорить про те що кіноіндустрія не стоїть на місці, а рухається вперед семимильними кроками. Нові провідні жанри та напрями зумовлюють появу нових категорій нагород, які раніше були фантастичними і недосяжними.

З 2025 року фільми, номінованих на «Оскар» в категорії «Кращий фільм», повинні будуть відповідати певним вимогам, що стосуються раси, гендеру та відкритості. Академія встановила чотири стандарти, покликані розширити репрезентативність акторського складу і всієї знімальної групи.

У 2016 році відсутність представників різних расових груп чи належать до секс-меншин акторів і актрис серед номінантів на «Оскар»

викликало гнівну відповідь. Деякі зірки тоді бойкотували церемонію вручення «Оскарів», і в соцмережах з'явився хештег #OscarsSoWhite («Оскар» такий білий).

Американська кіноакадемія, члени якої номінують картини на "Оскар" і таємним голосуванням присуджують золоті статуетки, обіцяла подвоїти число жінок і представників етнічних меншин в своєму складі.

Нещодавно в Академію прийняли 819 нових членів, з яких 45% становлять жінки і 36% представляють расові меншини. Їх загальна кількість серед членів Академії виросло, відповідно, в два і три рази.

Нові правила встановлюють чотири стандарти репрезентативності в різних категоріях співробітників кіноіндустрії.

«Необхідно ширше розкрити діафрагму, щоб відобразити всю різноманітність населення світу і з точки зору створення художніх фільмів, і аудиторії, яка їх дивиться, - заявили президент Американської кіноакадемії Девід Рубін і її директор Дон Хадсон. - Ми віримо, що ці нові стандарти інклюзивності покладуть початок довгостроковим і основоположним змін в нашій індустрії».

Щоб бути номінованим на «Оскар» в категорії «Кращий фільм», стрічка повинна відповідати хоча б двом критеріям з чотирьох.

Нові стандарти репрезентативності відносяться до наступних чотирьох категоріях:

1. Акторський склад і сюжетні лінії. У цій категорії досить виконати одну з трьох умов: погано представлену расову або етнічну групу повинен представляти один з головних героїв або значущих персонажів другого плану, або щонайменше 30% всіх акторів на вторинних і менш значущих ролях, або сама тема фільму повинна стосуватися проблем цих груп.

2. Провідні творчі позиції в знімальній групі, керівники відділів.

3. Оплачувані стажисти і учні, які проходять професійну підготовку.

4. Фахівці по роботі з аудиторією - від піару і маркетингу до дистриб'юторів.

У документі, підписаному Рубіном і Хадсоном, детально уточнюється, хто відноситься до погано представленим групам: це, зокрема, жінки, представники різних етнічних і расових груп, секс-меншини і люди з обмеженими можливостями.

Вимоги вступлять в силу для фільмів, знятих починаючи з 2024 року.

Схожі вимоги - у ВАФТА. Всі ці вимоги відносяться до номінації на кращу кінокартину. В інших категоріях залишаються діючі зараз критерії.

Кінокартини з інших категорій, номіновані на кращий фільм, як повідомляється, будуть розглядатися окремо. Це стосується анімації, документальних фільмів, а також картин, представлених в категорії «Кращий іноземний фільм».

Британський аналог «Оскара», БАФТА, привітала ініціативу колег.

"Ми прийняли дуже схожі стандарти щодо відбору картин на призи в номінаціях «Видатний британський фільм» і «Видатний британський кінодебют» в 2016 році і продовжуємо розширювати цю практику. Ми раді, що [американська] Академія сьогодні оголосила про свої нові стандарти», - заявив глава відбіркового комітету БАФТА Марк Самуельсон.

Стандарти БАФТА повинні були почати діяти з 2019 року, але в номінаціях за найкращі чоловічі та жіночі ролі першого і другого плану за той рік знову фігурували тільки білі актори і актриси.

Володар премії БАФТА за кращу чоловічу роль 2019 року Хоакін Фенікс на церемонії вручення в лютому, заявив, що бачить в те, що трапилося «ясний сигнал з боку кіноіндустрії людей з іншим кольором шкіри: вам тут не раді!».

Розвиток і збільшення кіноіндустрії зробило її впливовим важелем в історії мистецтв. А виділення і привілеювання певних осіб і явищ зробило кіно премії бажаними а їхні номінації жаданими. Поняття номінація здобуло новий сенс, воно стало виділяти свого носія, і робити його бажаним в своїй царині.

РОЗДІЛ 2

МІСЦЕ ТА РОЛЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ КІНЕМАТОГРАФІЇ У МАСОВІЙ КУЛЬТУРІ СВІТУ

2.1. Оскароносні стрічки «великої п'ятірки» та їх вплив на світове кіномистецтво

«Велика п'ятірка» - це комбінація з п'яти ключових перемог на церемонії «Оскар» (Кращий фільм, Краща чоловіча роль, Краща жіноча роль, Найкращий режисер, Найкращий сценарій). «Велика п'ятірка» траплялася всього тричі в історії кіноакадемії. [31]

Першою картиною, що взяла всі п'ять ключових статуеток стала романтична комедія «Це трапилося одного разу вночі» Френка Капри. Нечуваний для нашого часу вибір - віддати стільки «Оскарів» романтичному фільму, викликав великий резонанс.

Сюжет доволі невибагливий але улюблений для багатьох сердець, норовлива дочка мільйонера, яка, всупереч волі батька, зібралася заміж за льотчика-плейбоя. Репортер-невдаха в пошуках сенсації. Вони зустрічаються в автобусі по дорозі в Нью-Йорк. Головна героїня в бігах і готова, як світська знаменитість, дати ексклюзивне інтерв'ю, аби він допоміг їй дістатися і не видав батькові. Так мимовільні союзники відправляються в неймовірну подорож, щоб звичайно ж, в результаті, закохатися. [31]

На перший погляд «Це трапилося одного разу вночі» - зовсім непримітна мелодрама з побитим мотивом «ненавиджу-кохаю». Але саме ця наївність і дещо незвичні сцени закохали у себе серця журі кіноакадемії.

Якщо «Це трапилося одного разу вночі» можна сприймати як випадковість у складі «Великої п'ятірки», то з картиною Мілоша

Формана все зовсім інакше. «Пролітаючи над гніздом зозулі» вийшов в прокат в 1975 році.

У 1967 році в США скасували кодекс Хейса, який регламентував етичні норми в фільмах, що випускаються Голлівудом. Це було обумовлено кризою американської кіноіндустрії, чиї вихолощені фільми не подобалися молодіжній аудиторії, що віддає перевагу європейське кіно. Студії почали запрошувати молодих режисерів і передали їм контроль над зйомками, відмовившись від ролі «продюсера-диктатора». В результаті на екрані почали з'являтися картини американської «нової хвилі» або «нового Голлівуду» - інтелектуальне кіно, яке могло на рівних конкурувати з європейським на будь-яких фестивалях. Авангардистські фільми стали мейнстрімом, а в Голлівуд прийшли Кубрик, Коппола, Скорсезе, Поланські, Олтмен та інші. Багато критиків вважають саме «Політ над гніздом зозулі» вінцем «нової хвилі» в Америці. [32]

Результат виявився приголомшливим. Критики захоплювалися картиною, глядачі принесли в кінотеатри більше 100 мільйонів доларів. «Оскар» за кращий фільм в такій ситуації був практично неминучий - інтелектуальне кіно якимось чином перетворилося в касовий хіт, так що статуетка задовольняла всіх, як глядачів, так і критиків. Нагорода Формана теж не оскаржувалася - режисер дуже чітко розставив акценти, показавши зіткнення особистості та системи, замкнувши конфлікт в чотирьох стінах (що тільки посилило сцени баскетболу і риболовлі). Що цікаво, Форман ідеально ілюструє зміна статусу авторського кіно в Голлівуді. Режисер, який провалився в США з «відрив», вже подумував повернутися до Чехословаччини, але раптово зняв одну з кращих картин ХХ століття.

Мабуть, «Мовчання ягнят» можна назвати самим несподіваним володарем великої п'ятірки «Оскара» - трилери рідко користуються популярністю у американських кіноакадеміків. Проте, на церемонії 1992

року екранізація однойменного роману Томаса Харріса зібрала 5 головних нагород. З тих пір жодної картині не вдалося повторити це досягнення. [32]

«Мовчання ягнят» фігурує у всіляких топах як один з найбільш страшних фільмів в історії, а Ганнібал Лектер - кращий лиходій за версією Американського інституту кіномистецтва. Дивно тут те, що у фільмі присутня рівно одна кривава сцена. Все інше дійство, буквально зібраний за заповідями Хічкока, нагнітається за кадром. Глядача буквально змушують дивитися на екран очима героя. Один простий прийом, коли всі персонажі чоловічої статі дивляться прямо в камеру, а жінка - трохи в сторону, працює переконливо. Відсутність фільму в номінації «найкраща робота оператора» можна сміливо записувати до найнезрозумілішим рішенням кіноакадемії. [33]

Сміливий підхід до звичного жанру, міцне першоджерело і потужні персонажі дозволили забратися «Мовчання ягнят» неймовірно високо. Інших настільки успішних трилерів в історії Голлівуду просто не існує.

«Велика п'ятірка» є еталоном серед оскарівських лауреатів. Звичайно не кожен фільм спроможне досягнути таких висот, але саме через намагання ми бачимо популярність кінопремії серед людей.

2.2. Мотиваційна роль оскарівських номінацій

Отримати «Оскар» - це означає стати дійсно гідним представником кіноіндустрії. Окрім гарного звання митець отримує великі гонорари які пов'язані зі зростанням попиту на нього. І звичайно історія розвитку Американської академії кінематографічних наук і мистецтв має в своєму арсеналі чимало таких випадків. Які ілюструють вплив «Оскару» на життя людини та роботу митця.

Наприклад першою дійсно режисерською роботою Френсіса Форда Копполи став фільм жахів «Безумство 13». [39] У 1966 році поставив

молодіжну комедію «Ти тепер великий хлопчик», успіх якої дозволив йому отримати права на екранізацію вельми популярного мюзиклу «Веселка Фініана» 1968 рік. У 1969 році за підтримки Джорджа Лукаса режисер створює компанію «American Zoetrope», основним напрямом роботи якої стала допомога молодим і талановитим кінематографістам. Успіх «Людей дощу» 1969 року у критики і премія «Оскар», отримана в 1971 році Копполою за сценарій до фільму Франкліна Шеффнера «Паттон», принесли автору популярність. [39]

У Голлівуді заговорили про молодий талант. Чиновники кіностудії «Парамаунт» в 1971 запропонували Копполі постановку фільму по бестселеру Маріо Пьюзо «Хрещений батько». Книга Копполі не сподобалася але він погодився взятися за цей, на його думку, розважальний проект, в надії закріпитися в Голлівуді у разі його успіху в кінопрокаті. На головну роль Дона Корлеоне був запрошений Марлон Брандо, на роль його сина, Майкла студійні чиновники пропонували популярних молодих акторів Джека Ніколсона і Берта Рейнолдса. Копполі, що справедливо вважав, що італійця повинен грати італієць (проти вибору Брандо він, звичайно ж, зробити нічого не міг), вдалося наполягти на кандидатурі нікому не відомого 28-річного театрального актора Аль Пачіно, що грав у великому кіно всього двічі. [40]

Вийшовши на екрани в 1972 році фільм «Хрещений батько» став одним з самих касових фільмів усіх часів, володарем трьох премій «Оскар» (за кращий фільм, кращу чоловічу роль для Брандо і кращий адаптований сценарій для Копполи) і одним з видатних витворів мистецтва 20 століття.

Наступна робота Копполи «Розмова» 1974 року, драма про фахівця з прослухування, відобразила страхи рядового американця перед державною системою. «Розмова» отримала Золоту Пальмову Гілку на Каннському кінофестивалі. Одразу ж після закінчення його зйомок Коппола береться за продовження «Хрещеного батька». Швидше за все,

причиною стали не вмовляння чиновників «Парамаунт», прагнучих заробити на популярності першої частини, а виклик режисера існуючій думці, що продовження не може бути на рівні оригінала. [40]

У порівнянні з першою частиною «Хрещеного батька» Коппола міняє структуру фільму. Результат перевершив всі очікування. По відгукам преси друга частина «Хрещеного батька» 1974 року вийшла навіть краще за перший фільм, хоча в кінопрокаті вона пройшла менш вдало, ніж перша частина, зате отримала шість «Оскарів»: з них – продюсер за кращий фільм, і сам Коппола – 2 статуетки, за кращу режисуру і кращий сценарій. Це – пік його слави.

У 1975 студія «Парамаунт» оголошує про початок роботи над проектом «Апокаліпсис сьогодні», продюсером, автором сценарію і режисером якого виступає Френсіс Форд Коппола. У травні 1979 Коппола привозить закінчений «Апокаліпсис сьогодні» на кінофестиваль до Канн. Фільм викликав приголомшливі відгуки і отримав Золоту Пальмову Гілку. [41]

Поставивши підряд чотири етапні фільми в 1970-х, в 1980-і Коппола продовжує знімати фільми, але створюється враження, що режисер втратив контакт з реальністю, залишився існувати на своєму авторському світі, чужому новаторським течіям кінематографа. Всі його кінокартини, зняті в той період професійні, але позбавлені свіжості, оригінальності і актуальності. Кращою роботою Копполи того періоду, ймовірно, є «Бійцівська рибка» 1983 року, майстрова стилізація під «бунтарські» кінострічки 1950-х. Пізніше виходять такі фільми як «Клуб Коттон» 1984 року і «Пеггі Сью виходить заміж» 1986 року.

У кінці 1980-х Коппола повертається до відомого епосу «Хрещений батько» і починає роботу над його третьою частиною. «Хрещений батько – 3» (1990, шість номінацій на "Оскар", включаючи номінації на кращий фільм року і кращого режисера) не дивлячись на розмах

постановки і вражаючі акторські роботи, вийшов занадто затягнутим і ваговитим. [41]

У 1992 Коппола екранізує роман Брема Стокера «Дракула», зробивши акцент не на жахах, а на трагічній лінії кохання. Комедія «Джек» 1996 року, заснована на цікавому сюжеті про хлопчика, який дорослішає в десятки разів швидше, ніж інші, мала обмежений успіх у кінопрокаті.

Досягнувши успіху сам, Ф. Коппола взяв безпосередню участь у становленні великого числа молодих акторів, в числі яких голлівудські суперзірки сучасності: Міккі Рурк, Том Круз, Патрік Суейзі, Роб Лоу, Крістофер Пенн, Метт Діллон і племінник Копполи - Ніколас Кейдж.

Внесок Френсіса Форда Копполи у розвиток світового кінематографа переоцінити неможливо вже сьогодні, при цьому зупинятися на досягнутому Коппола не збирається, продовжуючи активно працювати по всіх кінематографічних напрямках. [41]

«Оскар» не тільки відкриває невідомі таланти а й висвітлює вже відомих особистостей, як приклад відомий американський режисер і сценарист Чеського походження Мілош Форман. [42] Його перші фільми американського періоду - «Відрив» (1971; Гран-прі Канського кінофестивалю) та «Волосся» (1979). Фільм «Пролітаючи над гніздом зозулі» (1975), притча про конфлікт особистості і репресивного суспільства, зібрав всі 5 головних премій Американської академії кіномистецтва «Оскар»: за кращу картину, режисуру, кращий сценарій, і гру двох акторів. [43] Фільм, який багато критиків вважають шедевром американського кіно, знятий за однойменною книгою Кена Кізі, який залишився незадоволений екранізацією. З успіхом фільму утвердилася кар'єра Мілоша Формана як американського кінорежисера, і прийшла його світова слава. [44] Мілош Форман поставив також: «Амадей» (1984), 8 «Оскарів» (костюмний фільм про життя Моцарта, знятий в основному в Чехословаччині); «Вальмон» (екранізація «Небезпечних

зв'язків» Шодерло де Лакло, 1989) та ін. У 1996 році здійснив постановку політичного фільму «Народ проти Ларрі Флінта» (The People vs. Larry Flint) (Золотий ведмідь Берлінського кінофестивалю в 1997). У 2000 році спробував себе в якості актора («Зберігаючи віру»).[45]

Життя ще одного іменитого режисера не обійшло «Оскар» стороною. Бернардо Бертолуччі же в 15 років зняв дві короткометражки. Крім захоплення кіно, Бернардо так само відомий як письменник. Під час навчання в Римському університеті, йому на той час виповнилося 18 років, працює над створенням фільмів, а ще виступає в якості асистента П'єра Паоло Пазоліні. [46] Саме після спільної роботи з цим великим режисером, молодий Бернардо відмовився від поезії, хоча повністю писати не перестав. Римський університет майбутній режисер так і не закінчив. Свій перший фільм режисер зняв у 22 роки, а саме в 1962 році. Це кінокартина «Кістлява чума», що поєднує в собі елементи детективу і трилера. Після неї знімає ще кілька робіт, користуючись тим, що в Італії настав «кінематографічний бум». Правда ці його фільми збирають мало грошей, зате можуть похвалитися визнанням критики кінофестивалів, на яких їх крутити. [47] Саме з причини фінансової неспроможності робіт Бертолуччі, режисер впав у якусь залежність від вітчизняної системи кіновиробництва. Після 60-х творча активність Бертолуччі як режисера трохи зменшилася. Режисер став знімати по кілька фільмів кожні десять років, при чому цифра постійно зменшувалась. Є в нього і декілька неігрових фільмів. Після кількох конфліктів з приводу бюджету своїх фільмів, він зняв і кілька документальних фільмів. Бернардо Бертолуччі є володарем двох статуєток Оскара та іншими нагородами різних престижних кінофестивалів. Найвідоміші фільми режисера це «Конформіст», «Двадцяте століття», «Останній імператор», «Вислизаюча краса», «Останнє танго в Парижі». Стрічка «Останнє танго в Парижі» після свого виходу викликала невеликий резонанс. Справа в тому, що там була сцена анального згвалтування, про подробиці якої

Марія Шнайдер, що грає головну героїню, нічого не знала. У підсумку вона до самої смерті не пробачила Бертолуччі за цю сцену. Так само цей епізод надихнув актрису виступати проти сильної домінації над актрисами в кінематографі.[48]

Для визнання не завжди потрібна освіта, на своєму прикладі доводить Том Хенкс. До початку 80-их Хенкс кинув освіту, і після третього сезону Шекспірівського фестивалю переїхав до Нью-Йорку. Після багатьох прослуховувань йому дісталася невелика роль в провальному фільмі жахів «Він знає, що ви одні».[49]

Тома помітили на ABC і взяли на одну з головних ролей в телевізійному комедійному серіалі «Нерозлучні друзі». [49] Незважаючи на те, що сітком проіснував всього два сезони, він привернув увагу до молодого актора. Його запросили на гостьові ролі в популярні проекти: «Щасливі дні», «Човен любові», «Таксі» і «Сімейні зв'язки». Відомий нині режисер Рон Ховард теж знімався в «Щасливих днях». Він запросив Тома Хенкса в свою романтичну комедію «Сплеск» з Деріл Ханною. Несподівано фільм став хітом, а Хенкса стали впізнавати на вулицях. За «Сплеском» були «Парубоцька вечірка», «Людина в червоному черевіку», «Волонтери», «Прірва», «Сіті зла» та інші. Актора практично не зачепила критика, яка найчастіше відзначала його гру, як єдине вартісне в цих картинах.[50]

У 1988 році на екрани вийшла стрічка «Великий» Пенні Маршал, де Хенкс зіграв 13-річного хлопчика, який потрапив у 35-літнє тіло дорослого чоловіка. Фільм полюбився як глядачам, так і критикам, а Том отримав свою першу номінацію від Американської кіноакадемії за кращу чоловічу роль. Наступні проекти були менш успішні, але розкрили широкий діапазон таланту Хенкса: кримінальна комедія «Тернер і Хуч», «Джо проти вулкана», драма «Багаття марнослава» Брайана Де Пальми та ін.[51]

У 1993 році актор з'явився в двох картинах, які стали хітами: в романтичній комедії «Несплячі в Сіетлі» з Мег Райан і драмі «Філадельфія» Джонатана Демме. За роль адвоката в останній Хенкс отримав Оскар за кращу чоловічу роль. У наступному році Том знявся в «Форресті Гампі» Роберта Земекіса. Стрічка не тільки мала вражаючий касовий успіх, а й заробила 6 Оскарів. Том Хенкс став першою людиною за 50 років, яка отримала статуетку двічі в такий короткий термін.

У 1995 році актор знову знявся у Рона Ховарда, в історичній драмі «Аполлон 13». В цьому ж році на екрани вийшов режисерський і сценарний дебют Хенкса – «Те, що ти робиш». Наступні проекти за участю Тома мали величезний успіх: військова драма «Врятувати рядового Райана» Стівена Спілберга, романтична стрічка «Вам лист» з Мег Райан, драма на основі роботи Стівена Кінга «Зелена миля» Френка Дарабонта, робінзонада «Ізгой» Роберта Земекіса, «Проклятий шлях» Сема Мендеса і біографічна драма Стівена Спілберга «Піймай, якщо зможеш» з Леонардо Ді Капріо.[51]

У 1990-их Том Хенкс мав значний список рекордів касових зборів. Він став поважним і великим актором в Голлівуді. У 2002 році Американський інститут кіно вручив Хенксу премію за видатні досягнення, і він став наймолодшим актором, який удостоївся цієї честі.

У 2004 році Том знявся в декількох картинах: у кримінальній комедії братів Коенів «Замочити стареньку», в драмі «Термінал» Стівена Спілберга та сімейному фільмі «Полярний експрес». Потім Хенкс зіграв головного героя в довгоочікуваній екранізації бестселера Дена Брауна «Код Да Вінчі» з Одрі Тоту. Після біографічної драми «Війна Чарлі Уілсона» він повернувся до ролі Роберта Ленгдона в сиквелі «Янголи та демони».[52]

Том Хенкс знову спробував себе в якості режисера і сценариста в 2011 році, в мелодрамі «Ларрі Краун». Роком пізніше на екрани вийшла фантастична стрічка сестер Вачовскі і Тома Тіквера «Хмарний атлас».

Потім вийшли два фільми: «Порятунок містера Бенкса» і «Капітан Філіпс». У 2015 році Хенкса можна було побачити у військовій драмі Стівена Спілберга «Міст шпигунів».

Мистецькому суспільству неважливо за що саме людина отримує «Оскар», головне що він в неї є, а отже її значимість автоматично зростає. Наприклад відомий актор і комік Робін Вільямс отримав першу номінацію на «Оскар» і величезну популярність, акторові приносить картина Баррі Левінсона «Добрий ранок, В'єтнам» 1987 року. [53] За картини «Суспільство мертвих поетів» і «Король-рибак» Робін отримує ще дві номінації. Сприяють зростанню популярності коміка і комедії «Місіс Даутфайер» 1993 року і «Джуманджи» 1995 року.

Золоту статуетку, яку Робін чекав протягом довгих років, він отримує два роки опісля, за другорядну роль у фільмі «Розумниця Уїлл Хантінг» 1997 року. Пізніше були ролі в картинах «Куди приводять мрії», «Цілитель Адамс», «Якоб брехун» і «Двохсотлітня людина». [54]

До повної зайнятості актор повертається в 2006 році, після озвучування мультфільму «Роботи» і комедійної ролі у фільмі «Аристократи». На екрани виходять дві комедійні стрічки з його участю: кримінальна комедія «Людина Року» і комедія «Дурдом на Колесах».С

Отже численні приклади доводять, що премія Американської кіноакадемії кінематографічних наук і мистецтв є дійсно знаком якості ля митця і його витвору. І може гарантувати подальший успіх у його творчій кар'єрі, що ми й бачимо з персоналій вищезазначених осіб.

2.3. Діяльність оскарівського комітету в Україні

Асоціація продюсерів України була заснована в 2006 році. Установчі збори проходили за підтримки Міністерства культури України та голови державної служби кінематографії Ганни Чміль. Це

була перша продюсерська організація, яка зараз об'єднує в своїх рядах незалежних продюсерів кіно і телефільмів України. [55]

За час свого становлення організація пройшла шлях від класичної моделі профспілкового об'єднання до організації, що здійснює монетизацію прав продюсерів і кіностудій в сучасних умовах глобального цифрового поширення аудіовізуального контенту.

На сьогоднішній день вони представляють інтереси в області збору та виплат роялті за використання аудіовізуального контенту не тільки продюсерам і кіностудіям, а й авторам українських фільмів. Це єдиний на території СНД приклад, коли в питанні отримання доходу від використання прав на фільми об'єдналися автори і продюсери. [55]

Крім національних прав кіностудій України Кіностудії ім. О.Довженка, Української студії хронікально-документальних фільмів, Укранімафільму і прав авторів національних фільмів, ми представляємо інтереси світових виробників.

Асоціація продюсерів України домоглася права проводити відбір фільмів на здобуття премії Оскар суб'єктами ринку кіновиробництва України і заснувала Оскарівський комітет України. Такої домовленості було досягнуто між Міністерством культури України та Держкіно в 2012 році.

У 2016 році було проведене переформатування правил відбору фільмів від України на здобуття премії Оскар від України. Детальніше можна ознайомитися в розділі Оскар. [56]

Український Оскарівський Комітет – це незалежне об'єднання професіоналів в галузі кіноіндустрії, створене Національною спілкою кінематографістів України, Асоціацією продюсерів України за участі Державного агентства України з питань кіно для щорічного відбору і висування фільму від України на здобуття премії «Оскар» Американської академії кінематографічних мистецтв і наук (Лос-Анджелес, США) в номінації «Найкращий фільм іноземною мовою».

Робота Комітету визначається і регламентується згідно з правилами Американської кіноакадемії (перевидуються з можливими змінами щорічно у липні), а також цим Регламентом, який може прийматися і змінюватися за спільним рішенням НСКУ, АПУ за участі Державного агентства України з питань кіно, не виходячи за рамки вищеназваних правил.

Метою діяльності Комітету є щорічний відбір і висунення повнометражного фільму від України на здобуття премії «Оскар» Американської кіноакадемії в номінації «Найкращий фільм іноземною мовою». [55]

Комітет працює з моменту оголошення правил відбору фільмів на чергову премію «Оскар» Американської кіноакадемії і займається організацією конкурсу, конкурсним відбором і висуненням фільму-кандидата від України на здобуття премії «Оскар».

Окрім позитивно-описової інформації український оскарівський комітет стикався зі скандалами і труднощами. Наприклад у 2006 році виник скандал під час висунення фільму Аврора від України на премію «Оскар». Зокрема, фільм звинуватили у тому, що у ньому недостатньо складових, аби вважатися українським фільмом; як і попередній претендент на Оскар від України, фільм 2004 року «Водій для Віри», «Аврору» було знято російською мовою, з використанням російських акторів, російського сценариста тощо і єдиною відмінністю від «Водія для Віри» було те, що Аврору було знято російсько-українським режисером Оксаною Байрак. Окрім сумнівної «українськості» стрічки, фільм також звинуватили у порушенні правил Американської Кіноакадемії для фільмів у номінації «найкращий фільм іноземною мовою», а саме у непрозорості процесу обрання стрічки членами горезвісної «Асоціації сприяння розвитку кінематографа в Україні» (за участі Міністерства культури та туризму України) та відсутності прокату

стрічки на території країни-виробника у визначений Американською Кіноакадемією термін (мінімум 7 днів). [56]

У зв'язку з неодноразовими скандалами щодо багаторічної практики висунення переважно-російськомовних фільмів на Оскар від України, які багато критиків не вважали «українськими» через відсутність у таких фільмах мов корінних народів України (української чи кримськотатарської), 31 липня 2018 року співзасновники Оскарівського комітету, НСКУ, Держкіно та АПУ, виступили за внесення двох нових норм до пункту № 6 «Проведення конкурсу на визначення фільму-номінанта» регламенту УОК: «До розгляду Комітетом приймаються фільми, які відповідають спеціальним правилам Американської кіноакадемії для категорії «Найкращий фільм іноземною мовою» та одночасно критеріям: 1) оригінальний запис діалогу, а також готовий фільм має бути переважно українською або кримськотатарською мовою, 2) стрічка повинна мати свідоцтво національного фільму або статус фільму спільного виробництва відповідно до Європейської конвенції «Про спільне кінематографічне виробництво» чи інших міжнародних угод у сфері кінематографії».

У відповідь на це, частина членів УОК (8 з 15 а саме Мирослав Слабошпицький, Сергій Лозниця, Аксиня Куріна, Олександр Гусев, Дмитро Десятерик, Марина Врода, Дарія Бадьор, та Володимир Тихий) під керівництвом Дар'ї Бадьор та за сприяння кінокритика Сергія Васильєва та кіно продюсера Дениса Іванова виступили з публічною заявою розміщеною у блозі Дьр'ї Бадьор на сайті видання Лівий берег, де заявили що виступають проти цієї ініціативи.

Отже в вітчизняному представництві відомої кінопремії є як позитивні так і негативні моменти, які доводять що для якісної роботи потрібно не нехтувати інтересам розвитку кіномистецтва в Україні.

ВИСНОВКИ

Наше дослідження дозволило досягти поставленої мети та вирішити поставлені завдання, а також дійти наступних висновків:

Кінематограф - це великий винахід, який справив величезний вплив на формування світогляду людини ХХ століття. Зараз він є невід'ємною частиною життя практично кожної людини, що живе в сучасному суспільстві. За рівнем фактичного впливу на настрої та світогляд людей, цей вид ЗМІ не поступається іншим. Отже через глобалізацію кіноіндустрії її активному сприйманні людством можна дійти висновку, що почуття можна виховувати.

Кіномистецтво як феномен можна розділити на три рівня:

1. Естетичний або культурний рівень (естетика кінематографа завжди розвивалася під впливом інших видів мистецтв, розширюючи як свої можливості, так і надихаючи образотворче мистецтво, літературу і театр на пошуки нових засобів виразності, розширення своїх кордонів, це допомагає глядачеві необхідними засобами виразності пережити особливий досвід, що лежить у сферах сюжетного змісту та сутності твору);
2. Соціальний рівень (цей рівень починається зі змістовної наповненості фільму, відображення соціальної дійсності, ролей та моделей поведінки);
3. Психологічний рівень (за соціальними процесами та поза сюжетною основою знаходяться невидимі соціальні зв'язки, що здійснюють найбільший вплив на глядача, залишаючись у більшості випадків несвідомими).

У 1927 році за ініціативи Луїса Майєра була створена Американська кіноакадемія. Завданнями нової організації, було посередництво у вирішенні трудових питань та поліпшення іміджу галузі в цілому. За 90 років свого існування Американська кіноакадемія

досягла неймовірних висот, від звичайної профспілки до найпрестижнішої кіно премії у світі.

У контексті культурології поняття «номінація» трактується як процес відбору кращих творів або осіб для присудження нагород, звань і тому подібного на фестивалях і конкурсах або тематична позиція при присудженні нагород, звань на фестивалях і конкурсах. Згодом поняття номінація набуває трохи іншого наповнення. Його починають розуміти як привілей, а тих хто став номінантом – привілейованими особами. Такий сенс цього поняття зберігається не тільки в Американській академії кінематографічних мистецтв і наук, а й на Берлінському міжнародному кінофестивалі, Венеціанському та Канському кінофестивалях. За час свого існування Академія збільшувала і зменшувала кількість своїх номінацій залежно від основних етапів розвитку кіномистецтва, появи або зникнення тих чи інших показників якості кінематографічного твору. На сьогодні премія «Оскар» вручається у 25 основних номінаціях. [56]

Крім існуючих основних номінацій в процесі історико-культурного розвитку кінопремії «Оскар» необхідно враховувати цілий ряд спеціальних номінацій, володарі яких визначаються спеціально створеним комітетом Академії і вручаються поза основною церемонією, та застарілих номінації, що були актуальними у різні періоди.

Процедура відбору номінантів та подальше визначення лауреатів відбувається на певними правилами, що є не достатньо зрозумілими широкому загалу. Можливо саме тому серед номінантів премії «Оскар» є ті, хто отримав найбільше число нагород, а також є ті, хто був номінований понад десяток разів, але так і не став лауреатом.

Процес глобалізації зачепив й цю галузь, перетворивши цю премію на шоу світового значення. Номінанти та переможці, журі та учасники заходу, плітки та балачки між ними стають важливою темою для дискусій у ЗМІ та серед звичайних спостерігачів. Моді зірок екрану

плинуть наслідувати, темам стрічок, що «обрані», приділяється «над- увага» та пропіарена критика, усі вітчизняні газети, журнали, новини та телевізійні передачі висвітлюють факти з процесу нагородження та обрання кращих, часто за рахунок внутрішніх не менш цікавих новин. Премія «Оскар» давно виходить з меж мистецького заходу, навіть, світового значення, це – потужна індустрія, під вплив якої і потрапляє масовий глядач. Саме на нього й спрямовані вишукані сукні, блискавичні посмішки та скептичні репліки кіно-митців, він готовий до використання, він – споживач. Цікавим є не тільки історико-культурний вплив кіно премії, а й її ціннісно-орієнтовне значення, яке частіше за все потрапляє під поняття «кіномистецька педагогіка». [55]

Повноцінно проаналізувавши соціологічні передумови ми побачили до чого буде зводитись нагородження в недалекому майбутньому. До того що расова сегрегація знову повернулася в наше життя, і тепер нагорода буде віддаватись не тому хто на неї заслуговує а тому у кого колір шкіри це дозволяє. Тому в наш час дуже важливо бачити такі соціальні аспекти.

Серед оскарівських лауреатів є власні рекордсмени наприклад «Велика п'ятірка» - це комбінація з п'яти ключових перемог на церемонії «Оскар» (Кращий фільм, Краща чоловіча роль, Краща жіноча роль, Найкращий режисер, Найкращий сценарій). «Велика п'ятірка» траплялася всього тричі в історії кіноакадемії.

Наявність премії «Оскар» за роль у фільмі або у тих, хто брав участь в його створенні, не тільки гарантовано збільшує касові збори та виводить його на перші шпальти періодики та спеціальних мистецтвознавчих праць, але й виступає значимою рушійною силою для вдосконалення творчої майстерності акторів та режисерів, сценаристів, операторів та інших фахівців, пошуку нових шляхів в індустрії кіно, розбудову супутніх складових, зокрема у царині специфічних ефектів,

музичного супроводу, поєднання різних кіножанрів та видів кіномистецтва тощо.

В Україні є власний Оскарівський комітет що займається конкурсним відбором і висуненням фільму-кандидата від України на здобуття премії «Оскар».

Вплив Американської академії кінематографічних мистецтв і наук неможливо заперечити. За довгі роки формування номінація на «Оскар» стала привілеєм і майже недосяжною мрією для багатьох митців. Американська академія кінематографічних мистецтв і наук сприяє визнанню творчої майстерності митця на світовому рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бодрийяр Ж. Симулякры и симуляции. М. : Издательский дом «ПОСТУМ», 2015. 240 с.
2. Безклубенко С. Українське кіно: Начерк історії. / Безклубенко С.– К.: Альтерпрес, 2004. – 192 с.
3. Бэрон Р. Агрессия. / Бэрон Р.СПб.: Питер, 2000. – 269 с.
4. Брюховецька Л. / Мистецтво і магія кінообразу // Кіно. Театр. - № 30. – 2003. – с. 34-37.
5. Бучко Р. Конфлікти поза українським екраном // Кіно. Театр. - № 3. – 2006. – с. 6-9.
6. Васильев А. Фелини, сочинитель реальности / Васильев А // Искусство кино. – 2004. – с. 116-125.
7. Вайда А. Кіно і решта світ: Автобіографія. / Вайда А. / К.: Етнос, 2004. – 312 с.
8. Венджер Н. Я. Кинематограф: шаги к рынку./ Венджер Н. Я./ Кино, прокат, реклама, методика, практика. / М., 2001.
9. Горпенко В. / Архітектоніка фільму: Кадр. Монтаж. фільм. / Горпенко В – К.: Діти, 2000. – 232 с.
10. Госейко Л. / Історія українського кінематографа / Госейко Л. 1896-1995. – К.: КІНО-КОЛО, 2005. – 464 с.
11. Грабович І. / Щастя // КІНО-КОЛО. - № 32. – 2006. – с. 44-45.
12. Десятирик Д. Муратовська шинель // КІНО-КОЛО. - № 32. – 2006. – с. 13-15.
13. Ждан В. / Эстетика экрана и взаимодействие искусств./ Ждан В. – М.: Искусство, 2001. – 355 с.
14. Ефимов Э. Н. Искусство экрана: Истоки и перспективы./ Ефимов Э. Н. – М.: Искусство, 2002. – 283 с.

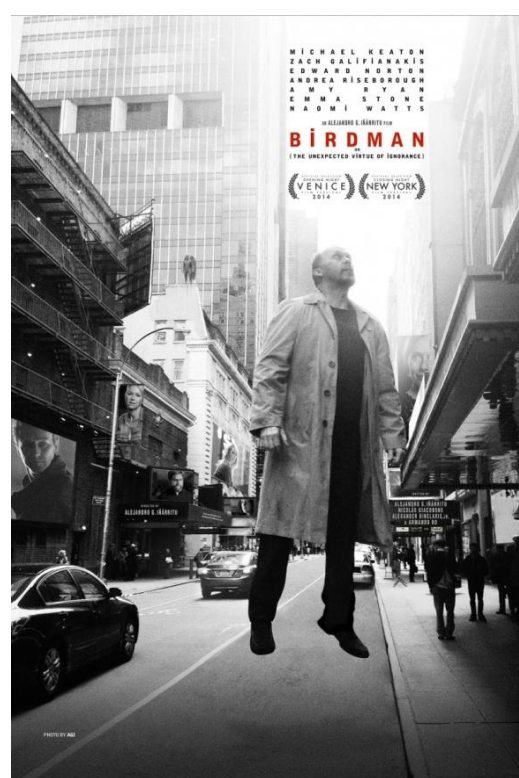
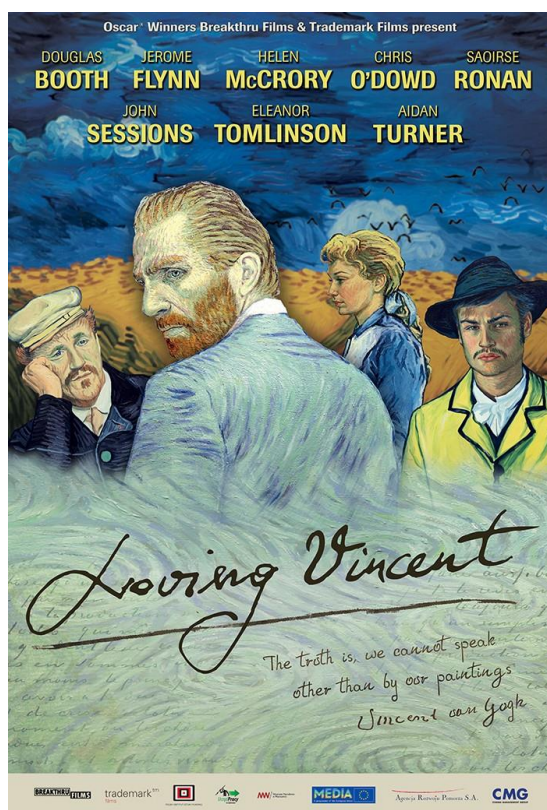
15. Кара-Мурза С. Манипуляция сознанием./ Кара-Мурза С. – К.: Оріяни, 2000.
16. Кардюм А. В. Минуте, яке лишається з нами. Спогади кінематографіста. / Кардюм А. В. – К.: Мистецтво, 2003. – 425 с.
17. Кинословарь в двух томах / под. ред. С. М. Юткевича. – М.: Советская энциклопедия, 2004.
18. Константинов В. В. Экспериментальная психология: Курс для практического психолога. / Константинов В. В. – СПб.: Питер, 2006. – 272 с.
19. Кулешов Л. В. Искусство кино: Собрание сочинений. Кулешов Л. В. – М.: Искусство, 2000. – 457 с.
20. Мартэн М. / Язык кино. / Мартэн М. – М.: Искусство, 2000. – 291 с.
21. Муратова К. / То, что называется «кич» или «безвкусица» мне не чуждо // Искусство кино. – 2005. – с. 12-23.
22. Ночи Кабирии: от замысла к фильму / сост. Л. А. Алова, О. Б. Боброва. – М.: Киноцентр, 2000. – 187 с.
23. Скуратівський В. / Скільки тисячоліть кінематографу? // KINO-КОЛО. - № 32. – 2006. – с. 176-179.
24. Українське кіно: Євроформат: Хроніки громадських обговорень 1996-2003 рр. / відп. ред. О. Г. Рутковський. – К.: Альтерпрес, 2003. – 452 с.
25. Федій О.А. / Естетотерапія. Навчальний посібник. / Федій О.А. К.: Центр учбової літератури, 2007. 256 с.
26. Хамитов Н. / Освобождение от обыденности: Искусство как разрешение противоречий жизни. / Хамитов Н. К.: Наукова думка, 2000. – 115 с.
27. Чміль Г. П. / Екранна культура: плюральність проявів. / Чміль Г. П. – Харків: Крук, 2003. – 336 с.
28. <https://www.berlinale.de/de/HomePage.html>

29. <https://tyzhden.ua/Publication/4226>
30. <https://www.labiennale.org/en/cinema/2018>
31. http://www.ktm.ukma.edu.ua/show_content.php?id=193
32. <https://www.oscars.org/>
33. <http://oscar.go.com/>
34. <https://vertigo.com.ua/old-oscar-nominees/>
35. https://www.imdb.com/Sections/Awards/Academy_Awards_USA/
36. ЭМАНУЭЛЬ ЛЕВИ. All About Oscar: The History and Politics of the Academy Awards. — The Continuum International Publishing Group, 2003.
37. Independent: Google Doodle celebrates Oscar award winning Hollywood costume designer Edith Head — Throughout her sparkling career she won eight Academy Awards, more than any other woman
38. https://web.archive.org/web/20120224220458/http://www.media-awareness.ca/english/resources/educational/teachable_moments/analyzing_oscar.cfm
39. https://web.archive.org/web/20090208011732/http://awardsdatabase.oscars.org/ampas_awards/BasicSearchInput.jsp
40. <http://be-mag.ru/articles/2009/02/article04.php>
41. <https://www.sun-sentinel.com/news/fl-xpm-1988-08-14-8802190745-story.html>
42. <https://www.nytimes.com/1991/04/27/obituaries/carmine-coppola-80-conductor-and-composer-for-his-son-s-films.html>
43. <https://www.nytimes.com/2018/04/14/obituaries/milos-forman-dead.html>
44. http://www.lemonde.fr/disparitions/article/2018/04/14/milos-forman-realisateur-de-vol-au-dessus-d-un-nid-de-coucou-et-d-amadeus-est-mort_5285434_3382.html

45. Milos Forman directs Natalie Portman in ‘Goya’s Ghosts’—film melds art tour and history — Jewish Journal
46. <https://www.ibdb.com/broadway-cast-staff/milos-forman-14799>
47. https://web.archive.org/web/20121020201913/http://nokino.com.ua/man_of_the_week/198-bernardo-bertoluchchi-italyanskiy-maestro-snova-v-rezhisserskom-kresle.html
48. https://www.repubblica.it/spettacoli/cinema/2018/11/26/news/e_morto_bernardo_bertolucci-212656049/
49. <https://www.bbc.co.uk/news/entertainment-arts-19881750>
50. <https://www.britannica.com/biography/Tom-Hanks>
51. <http://news.bbc.co.uk/2/hi/entertainment/3983091.stm>
52. <https://www.nytimes.com/1996/10/04/movies/a-band-s-beatle-ish-rise-in-hanks-s-directing-debut.html>
53. <https://www.boxofficemojo.com/people/chart/?id=tomhanks.htm>
54. <https://www.theguardian.com/film/2014/aug/12/robin-williams>
55. <https://lenta.ru/articles/2014/08/12/robin/>
56. http://www.producer.com.ua/?page_id=976&lang=en
57. http://www.producer.com.ua/?page_id=997&lang=en

ДОДАТКИ

Додаток А. постери до фільмів «Ван Гог. З любов'ю Вінсент»,
«Мільйонер з нетрів», «Приховані фігури», «Бердмен»

Додаток Б фотопортрет засновника кіно-премії «Оскар» Луїса
Майєра, та статуетка «Оскар»

Додаток В головний приз та фото відкриття Берлінського кінофестивалю

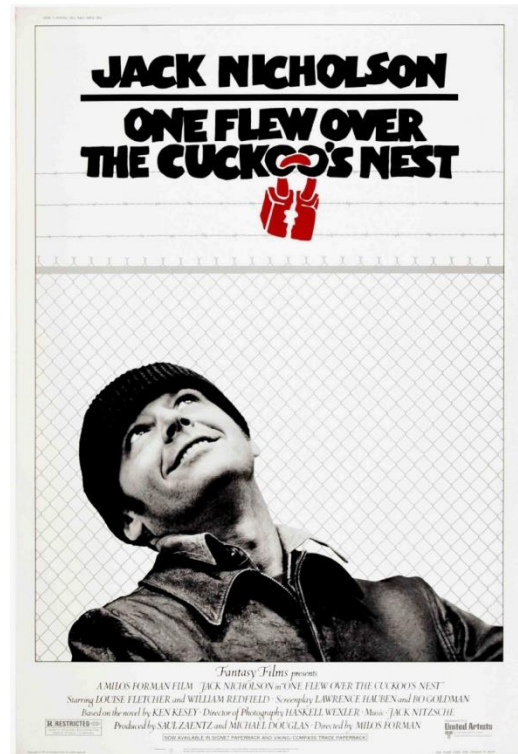
Додаток Г головний приз та фото відкриття Венеціанського
кінофестивалю

Додаток Г головний приз та фото відкриття Канського кінофестивалю

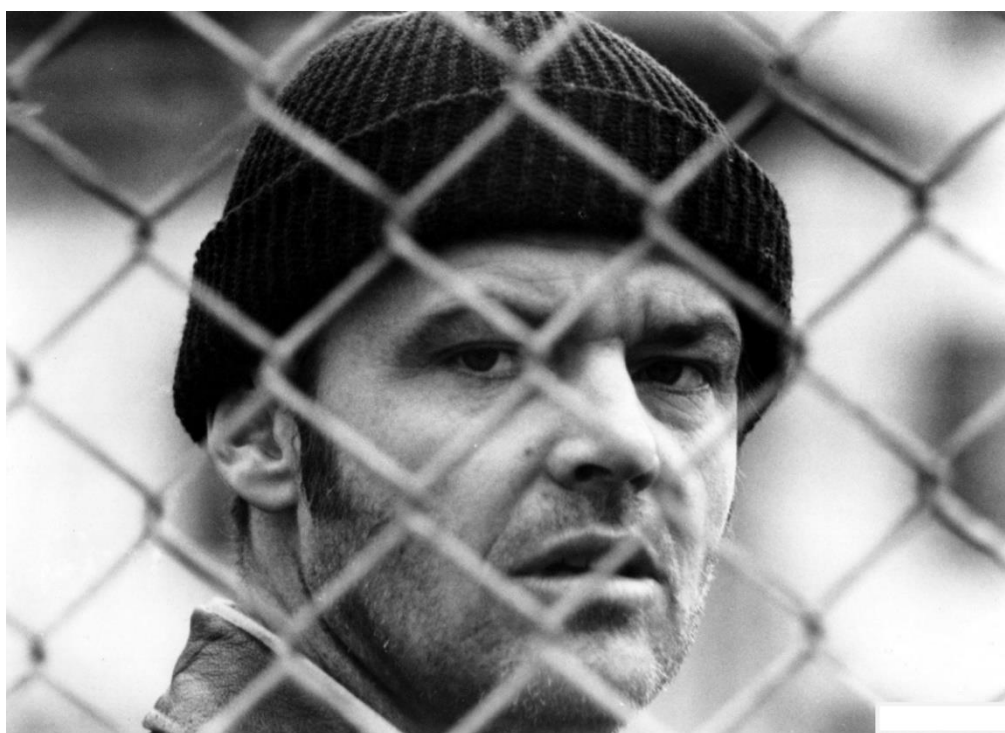
Додаток Д постери до фільмів «Це трапилось одного разу вночі»,
«Пролітаючи над гніздом зозулі», «Мовчання ягнят»

Додаток Е фотопортрет Френсіса Форда Копполи та кадри з його фільму «Хрещений батько»

Додаток Є фотопортрет Мілоша Формана та кадри з його фільму
«Пролітаючи над гніздом зозулі»

Додаток Ж фотопортрет Бернардо Бертолуччі та кадри з його
фільму «Останній імператор»

**"ENGROSSING, ELEGANT,
SENSUOUS AND SEDUCTIVE"**
Geoff Andrew - TIME OUT

**"EXCEPTIONAL, A JOY TO WATCH -
A CLASSIC IN THE MAKING"**
XFM

From the Director of 'LAST TANGO IN PARIS'

THE DREAMERS

18 CONTAINS STRONG SEX

TOGETHER ANYTHING IS POSSIBLE. TOGETHER NOTHING IS FORBIDDEN.

MICHAEL PITT EVA GREEN LOUIS GARREL A film by BERNARDO BERTOLUCCI
 FOX SEARCHLIGHT PICTURES PRESENTS A RECORDED PICTURE COMPANY PENINSULA PICTURES CO-PRODUCTION A JEREMY THOMAS PRODUCTION A FILM BY BERNARDO BERTOLUCCI
 MICHAEL PITT EVA GREEN LOUIS GARREL "THE DREAMERS" ROBIN RENAUD ANNA CHANCELLOR LOUISE ST-JERNSWARD
 WRITTEN BY JACOPO QUADRI DIRECTED BY FABIO CIANCHETTI EDITED BY HERCULES BELLVILLE PRODUCTION DESIGNER PETER WATSON
 EXECUTIVE PRODUCERS GILBERT ADAIR PRODUCED BY JEREMY THOMAS DIRECTED BY BERNARDO BERTOLUCCI

LONDON FILM FESTIVAL

VENICE FILM FESTIVAL

WWW.THEDREAMERSMOVIE.CO.UK

Додаток 3 фото лауреата «Оскару» Тома Хенкса та кадри з його
кіноробіт

Додаток И фото лауреата «Оскару» Робіна Вільямса та кадри з його
кіноробіт

